

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
سازمان حفاظت محیط زیست
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۸/۱۱ به پیشنهاد شماره ۱۴۰۱۲/۱۰/۲۰۶۲ مورخ ۱۴۰۱/۳/۲۲ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تصویب کرد:

۱- طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به شرح پیوست که تأییدشده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود.

۲- هرگونه عملیات اجرایی با رعایت قوانین و مقررات مربوط به مناطق ویژه اقتصادی و سایر ضوابط و مقررات از جمله ملاحظات زیست محیطی (برنامه مدیریت زیست محیطی) و آمایش سرزمین و ملاحظات و سیاست‌های میراث فرهنگی و قوانین و مقررات ناظر بر حفظ آثار تاریخی، فرهنگی و هنری صورت خواهد پذیرفت.

۳- هرگونه تغییر کاربری‌های طرح جامع مذکور منوط به تصویب هیئت وزیران می‌باشد.

۴- دوره بازنگری طرح جامع مذکور پنج سال می‌باشد.

محمد مخبر

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

دفتر هیئت دولت

فهرست مطالب

۱- بیان مساله و معرفی عمومی منطقه	۲
۱-۱- موقعیت عمومی و جغرافیایی منطقه	۳
۱-۲- اهداف، راهبردها، سیاست‌ها، احکام و پیشنهادات تأثیرگذار اسناد فرادست	۶
۲- نتایج مطالعات پایه	۹
۲-۱- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش کشاورزی در منطقه و حوزه پیرامون	۹
۲-۲- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش خدمات در منطقه و حوزه پیرامون	۱۲
۲-۳- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش معدن در منطقه و حوزه پیرامون	۱۳
۲-۴- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش صنعتی در منطقه و حوزه پیرامون	۱۶
۳- نتایج مطالعات بازار	۱۹
۳-۱- شناسایی و بررسی نقاط قوت، ضعف و پتانسیل‌های بازارهای تجاری پیرامونی و بازار سنجی مقدماتی در رابطه با موضوع برنامه‌ریزی توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۱۹
۳-۲- شاخص‌های مورد استفاده در مطالعات بازار	۲۲
۳-۳- معرفی اولویت‌های سرمایه‌گذاری در طرح (به تفکیک در بخشهای مختلف اقتصادی)	۲۳
۳-۴- تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی	۲۴
۴- تدوین برنامه راهبردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲۵
۴-۱- بیانیه چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲۵
۴-۱-۱- مأموریت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲۶
۴-۱-۲- ارزش‌های حاکم بر منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲۷
۴-۲- تعیین راهبردهای قابل قبول در منطقه	۲۷
۴-۲-۱- نتیجه‌گیری از ماتریس QSPM و اولویت‌بندی راهبردها	۲۹
۵- پهنه‌های عملکردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۰
۵-۱- جانمایی و تدقیق صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۴
۶- فاکتورهای مالی و اقتصادی	۳۸
۷- آثار جانبی (آثار خارجی و القایی مثبت) منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۹

دفتر همت دولت

فهرست جدول‌ها

جدول شماره ۱: جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست مؤثر بر طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۶
جدول شماره ۲: پیشنهادت کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش کشاورزی	۱۱
جدول شماره ۳: پیشنهادت کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش خدمات	۱۳
جدول شماره ۴: پیشنهادت بارگذاری فعالیت‌ها در بخش معدن	۱۶
جدول شماره ۵: پیشنهادت کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش صنعت	۱۸
جدول شماره ۶: شاخص‌های اصلی در ارزیابی بازار و رقابت‌سنجی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲۲
جدول شماره ۷: جمع‌بندی کلی تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی	۲۴
جدول شماره ۸: تدوین راهبردهای توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه بر اساس تحلیل SWOT	۲۷
جدول شماره ۹: اولویت‌بندی راهبردهای برتر توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه بر اساس امتیاز آنها در ماتریس (QSPM)	۲۹
جدول شماره ۱۰: پهنه‌بندی عملکردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۰
جدول شماره ۱۱: مشخصات کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۲
جدول شماره ۱۲: صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به تفکیک نوع صنعت	۳۴
جدول شماره ۱۳: فعالیت‌های پیشنهادی منتج از راهبردها و سیاستها برای استقرار در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۶
جدول شماره ۱۴: فاکتورهای نهایی ارزیابی پروژه	۳۸

فهرست نقشه‌ها

نقشه شماره ۱: موقعیت محدوده منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در تقسیمات سیاسی	۵
نقشه شماره ۲: زون‌بندی (پهنه‌بندی) کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۳
نقشه شماره ۳: صنایع پیشنهادی در محدوده منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۳۵

دفتر همت دولت

پیشگفتار

اولین اقدام قانونی برای ایجاد مناطق آزاد و ویژه به شکل امروزی آن، طی قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی انجام شد و مجلس شورای اسلامی در فاصله کمی پیش از یک دهه از به بار نشستن انقلاب اسلامی با تصویب «قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» در بهمن ماه سال ۱۳۶۸، که حاوی هدف‌های کلی، خط مشی‌ها، هدف‌های کمی، سیاست‌های کلی، اعتبارات و برنامه‌های اقتصادی پنج ساله جمهوری اسلامی ایران بود، به موجب تبصره ۱۹، به دولت اجازه داده شد که حداکثر در سه نقطه از نقاط مرزی کشور، مناطق آزاد تجاری صنعتی تأسیس نماید. بدین ترتیب گام اول قانون‌گذاری در ایجاد مناطق آزاد شکل گرفت.

مجلس شورای اسلامی با قوام و دوام نسبت به گام برداشته شده در سال ۱۳۶۸ این بار در مقام تفصیل و تشریح برآمده و در تاریخ ۱۳۷۲/۰۶/۰۷ قانون "چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران" را تصویب می‌نماید و مشروح و مبسوط مکانیزم حاکم بر این مناطق را طی ماده ۲۸ ماده بیان می‌کند و سرانجام در تداوم روند اتخاذی با تصویب "قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی" مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۵ به صورت مبسوط طی ماده ۲۵ ماده و در ماده ۱ این قانون در مقام بیان هدف این مناطق چنین مقرر می‌شود که به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان‌هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند، مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

در این مطالعات، ظرفیت‌های رشد صنعتی منطقه و امکان سرریز صنایع از قطب‌های صنعتی مجاور تعیین گردیده و پس از آن به منظور شناخت مزیت‌های تولید صنعتی منطقه و تدقیق سرریز صنایع از قطب‌های صنعتی مجاور، مزیت‌های نسبی تولید در محدوده منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه شناسایی شده و در ادامه با توجه به مطالعات مذکور و همچنین با توجه به چشم‌انداز توسعه صنعتی استان سیستان و بلوچستان در اسناد بالادستی به اولویت‌بندی فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه پرداخته شده است. در این طرح رویکرد کلی روش انجام پروژه بر اساس مدل‌های برنامه‌ریزی راهبردی و استفاده از متد "دیوید" صورت می‌گیرد. نوع گردآوری داده و اطلاعات از دو طریق مطالعات میدانی (پیمایشی) و مطالعات اسنادی صورت خواهد پذیرفت و در تحلیل داده‌ها در سطوح مختلف پژوهش از سه روش تحلیل^۱ SWOT و AHP^۲ (روش تحلیل سلسله مراتبی) و مدل رقابتی پورتر^۳ استفاده شده است.

دفتر هیئت دولت

^۱ strengths, weaknesses, opportunities ,threats

^۲ Analytical Hierarchy process

^۳ Porter competitive strategy

۱- بیان مساله و معرفی عمومی منطقه

تاسیس مناطق ویژه یکی از راهکارهای توسعه کشورها با استفاده از استراتژی‌های برون‌نگر و بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در نظام اقتصاد جهانی است، این مناطق دارای مقررات اقتصادی متفاوتی با دیگر نقاط سرزمین اصلی هستند. تا این تفاوت‌ها بتواند زمینه جذب سرمایه، رونق تجاری و رشد اقتصادی را فراهم آورند. مناطق ویژه اقتصادی به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای تاسیس می‌شوند.

استان سیستان و بلوچستان به خصوص شهرستان میرجاوه به دلیل برخورداری از موقعیت جغرافیایی ویژه و نزدیکی به مرز پاکستان، وسعت کافی و استعدادهای منحصر به فرد، دسترسی به بازارهای بزرگ پاکستان و کشورهای آسیای میانه و ظرفیت‌های تجاری و اقتصادی فراوان، جایگاه ممتازی را برای نقش‌آفرینی در عرصه اقتصاد ملی و بین‌المللی دارا می‌باشد. از سوی دیگر، تجارت با پاکستان که یک بازار خوب و مصرف‌گرا برای ایران محسوب می‌شود، متأسفانه مورد توجه قرار نگرفته و به همین علت تا کنون بدان به عنوان یک بازار جدی نگاه نشده، که البته بی‌ثباتی امنیتی در پاکستان هم بی‌تأثیر نبوده است. امید است در آینده، ایجاد روابط تجاری و اقتصادی بیش‌تر بین استان سیستان و بلوچستان و پاکستان از طریق ضعیف شدن رابطه تجاری پاکستان و افغانستان، نگاه ویژه دولت پاکستان به بنادر ویژه ایران مانند چابهار به عنوان بندر مهم تجاری، رفتار نامناسب امارات متحده عربی با پاکستان در تجارت و روی آوردن تجار پاکستانی به تجارت با ایران، و نگاه سیاسی دولت مردان پاکستان به ایران و استان سیستان و بلوچستان موجب پیدایش زمینه‌های جذب سرمایه، رونق تجاری، رشد اقتصادی، و بهبود وضعیت اشتغال در این استان گردد.

در همین راستا شهرستان میرجاوه در استان سیستان و بلوچستان به عنوان تنها مرز قانونی در جنوب شرق کشور که رفت‌وآمد گردشگران خارجی و داخلی را از این معبر میسر نموده و از طریق راه‌آهن، ایران را به شبه‌قاره هند متصل می‌کند، دارای اهمیت خاص خود است. یکی از قدیمی‌ترین گمرکات کشور، گمرک میرجاوه با قدمت بیش از صد سال است که در آن صادرات و واردات صورت می‌گیرد. توسعه و گسترش امکانات و منابع در این شهرستان‌های مرزی علاوه بر اینکه می‌تواند نقش مهمی در تقویت همکاری‌های بین مرزی با کشورهای همسایه داشته باشد، آهنگ توسعه ملی را نیز تسریع می‌کند.

از آنجا که حفاظت از مرزهای هر کشور از مهم‌ترین مسائل حکومت است، دولت‌ها نیز سیاست‌های متعددی را برای مرزنشینان اتخاذ نموده‌اند و این سیاست‌ها عمدتاً به منظور کاهش بحران بیکاری، فقر، مفاسد گوناگون اجتماعی، ایجاد اشتغال، کاهش قاچاق کالا، برقراری عدالت اجتماعی، کاهش تفاوت توسعه و پیشرفت در نقاط مرزی است. شهرهای واقع در مجاورت مرزهای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه، از جمله حوزه‌های انتظامی محسوب می‌شوند که مدیریت و استقرار نظم و امنیت در آن‌ها به علت ویژگی‌های این مناطق با پیچیدگی‌های خاص همراه است و به نوعی آن‌ها را از سایر محدوده‌های شهری در داخل کشور متمایز می‌کند.

دفتر هیئت دولت

۱-۱- موقعیت عمومی و جغرافیایی منطقه

سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه بر روی زمین دشت فرمی با موقعیت مطلق جغرافیایی از ۶۱ درجه و ۳۰ دقیقه و ۲۴ ثانیه شرقی تا ۶۱ درجه و ۳۲ دقیقه و ۳۲ ثانیه شرقی طول دارد. از نظر عرض جغرافیایی نیز بین عرض های ۲۸ درجه و ۵۹ دقیقه و ۴۰ ثانیه شمالی تا ۲۹ درجه و ۰۰ دقیقه و ۰۷ ثانیه شمالی واقع شده است.

از نظر موقعیت نسبی سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در فاصله حدود ۸ تا ۸.۵ کیلومتری شرق تا جنوب شرقی شهر میرجاوه و در مجاورت اداره گمرک ایران قرار دارد. این سایت از نظر موقعیت ارتباطی بین خط آهن جمهوری اسلامی ایران به پاکستان و جاده بین المللی ایران - پاکستان واقع شده است. بنابراین برای فعالیت های تجاری از موقعیت بسیار ممتازی برخوردار است. برای سایت اجرایی و عملیاتی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه زمینی به مساحت ۳۷۸.۵ هکتار در نظر گرفته شده است.

منطقه ویژه اقتصادی در استان سیستان و بلوچستان می تواند در بهره گیری از قابلیت های توسعه استان نقش به سزایی را ایفا نماید. برخی از این قابلیت ها عبارتند از:

- ۱- موقعیت جغرافیایی ویژه و مناسب استان به جهت استقرار در کنار آب های آزاد بین المللی خارج از تنگه هرمز، برخورداری از ۱۱۰۰ کیلومتر مرز خاکی با کشورهای پاکستان و افغانستان و ۳۰۰ کیلومتر مرز ساحلی در کنار دریای عمان، نزدیکی مناطق ساحلی استان با کشورهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان، شبه قاره هند و کشورهای آفریقایی.
- ۲- شرایط ممتاز استان برای تصدی نقش در بازرگانی ملی و ترانزیت خارجی میان اروپا و آسیای مرکزی با آسیای شرقی و جنوبی و شاخ آفریقا و امکان ایجاد و توسعه تبادلات قانونی در زمینه انرژی برق.
- ۳- اقلیم مناسب کشت محصولات سودآور صادراتی (خرما، مرکبات، موز، انبه)، دشت های هموار و اراضی مستعد در شمال و جنوب استان و بهره مندی از نژادهای دام بومی و امکانات ایجاد صنایع وابسته به محصولات گرمسیری.
- ۴- اراضی و اقلیم مناسب در سواحل جنوبی برای توسعه فعالیت های شیلاتی و صیادی و توسعه صنایع وابسته.
- ۵- وجود معادن نسبتاً غنی گشوده و ناگشوده فلزی و غیرفلزی و سهم بالای استان در برخورداری از این معادن و امکان توسعه فعالیت های معدنی.
- ۶- اقلیم مناسب برای توسعه فعالیت های گردشگری در سواحل دریای عمان و دامنه های تفتان.
- ۷- وجود نهادهای مهم اقتصادی و توسعه ای در سطح استان به ویژه منطقه آزاد چابهار، بازارچه های مرزی.
- ۸- برخورداری از حدود ۱۵ مرکز آموزش عالی با بیش از ۳۰ هزار نفر دانشجو.
- ۹- وجود پیشینه تاریخی و فرهنگی غنی و پذیرش عمومی و توسعه خواهی مردم، رواج فرهنگ تجارت و مبادله، قناعت، سخت کوشی، سازمان پذیری و مشارکت جویی به عنوان بستر مهم اقدامات و سیاست های توسعه منطقه ای.
- ۱۰- تأسیسات زیربنایی مهم از جمله جاده ها و فرودگاه ها، سد پیشین.

دفتر هیئت دولت

۱۱- قابلیت‌ها و ظرفیت‌های جدید از جمله نیروی کار تحصیل کرده و مطالعات موجود منطقه‌ای.

۱۲- طرح توسعه محور شرق به عنوان ابزار مهم اعمال سیاست‌های توسعه منطقه‌ای.

۱۳- امکان بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدشونده باد، زیست‌توده و خورشید.

• کاربری‌های مهم در اطراف سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به شرح زیر می‌باشد:

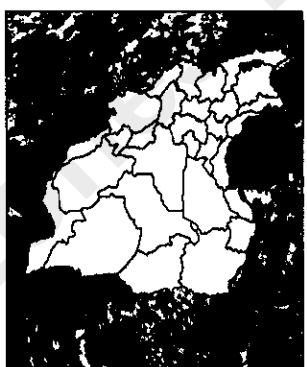
➤ گمرک مرزی جمهوری اسلامی ایران

گمرک مرزی جمهوری اسلامی ایران در قسمت جنوب شرق سایت مربوط به منطقه ویژه اقتصادی قرار دارد. این کاربری مجاور سایت (گمرک) یک امکان و فرصت محسوب می‌شود و می‌تواند در مدیریت، انتظام بخشی، ساماندهی و ارائه خدمات و در کل تقویت منطقه ویژه مؤثر باشد.

➤ راه آهن و جاده شوسه مرزی

یکی از کاربری‌های مجاور سایت منطقه ویژه اقتصادی، زیرساخت‌های مربوط به حمل و نقل است که شامل ریل راه آهن و جاده شوسه مرزی در خاک ایران است. این دو زیرساخت در مجاورت سایت مورد مطالعه از مزیت‌های نسبی قابل توجه در توجیه پذیری فعالیت‌های تجاری، ترانزیتی، حمل و نقل و صادرات و واردات محسوب می‌گردند. از طرفی دیگر وجود منطقه ویژه اقتصادی، رونق تجارت و فعالیت‌های اقتصادی باعث رونق و تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل خواهد شد.

دفتر هیئت دولت

دفتر ہیئت دولت

۱-۲- اهداف، راهبردها، سیاست‌ها، احکام و پیشنهادات تأثیرگذار اسناد فرادست

تعیین خط مشی توسعه در مناطق به عنوان بخشی از استراتژی ملی، به منزله جهت‌گیری‌های اصلی برای رسیدن به هدف‌هایی است که برای منطقه آزاد یا ویژه اقتصادی اعلام می‌شود. استراتژی مناسب همواره با هدف‌ها، پیوندی نزدیک داشته و بایستی عبور از مراحل مختلف توسعه منطقه را تبیین کند.

در جدول زیر جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست در پروژه پیش‌رو، آورده شده است.

جدول شماره ۱: جهت‌گیری و اهداف طرح‌های فرادست موثر بر طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

عنوان طرح	اهداف و رویکردهای طرح فرادست
سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور	- دست یافتن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن‌آوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) - تاکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی - ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل - رقابت پذیری اقتصادی در منطقه میانی - ارتقای کیفیت سطح زندگی - پیوند فعال با اقتصاد جهانی و منطقه‌ای - پویایی اقتصادی و توسعه پایدار - امنیت اجتماعی و اقتصادی - توسعه اقتصاد مبتنی بر دانایی - تبدیل وضعیت رکودی اقتصاد به وضعیت پویا و انعطاف پذیر - توسعه صنایع تبدیلی وابسته به نفت
استراتژی توسعه صنعتی کشور	- توسعه صنعت دانایی‌محور بر پایه فناوری پیشرفته روز - ایجاد پایداری و رقابت‌پذیری در شاخص‌های جهانی توسعه صنعتی - ایجاد فرایند صنعتی شده در راستای افزایش سرمایه انسانی - توسعه فناوری به عنوان منبع اصلی تولید ارزش افزوده در صنعت - جذب مشارکت خارجی با رویکرد انتقال توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته - ارتقای مدیریت و سرمایه انسانی و افزایش سهم از بازار جهانی - ورود به بازارهای جهانی از طریق تبدیل شدن کشور به دروازه صنعتی شرق و اروپا - گسترش و توسعه صنایعی با قابلیت صادرات مجدد با ارزش افزوده بالاتر - برقراری توازن و تعادل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی از طریق توجه به استعدادها و ظرفیت‌های مناطق مختلف - جغرافیایی کشور و استقرار صنعت در مناطق کم برخوردار
طرح کالبد ملی	- برنامه‌ریزی توسعه پایدار سکونتگاه‌ها - مدیریت خردمندانه سرزمین (فضا) - بررسی تناسب زمین‌ها برای گسترش آینده شهرهای کنونی و ایجاد شهرها و شهرک‌های جدید - پیشنهاد شبکه شهری آینده کشور یعنی اندازه شهرها، چگونگی استقرار آنها در پهنه کشور و سلسله مراتب میان شهرها به منظور تسهیل مدیریت سرزمین و امر خدمات رسانی به مردم

دفتر هیئت دولت

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
	- منطقه بندی (زونینگ) سراسر سرزمین به معنای تعیین کاربری های مطلوب زمین های کشور و مقررات تفکیک و ساخت و ساز در هر یک از آنها
برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت	- دربرگیرنده اهداف کلان بخش های صنعت، معدن و تجارت در راستای چشم انداز ۱۴۰۴ - در اولویت قرار دادن خدمات بیمه ای و مالی، کارایی بازارها (تقارن اطلاعاتی، صداقت در بازار و...) - توجه به توسعه تجارت الکترونیکی (همگانی و فراملی) و تجهیزات الکترونیکی و الکتریکی - توسعه و تجهیز ماشین آلات صنعتی و تجهیزات حمل و نقل - اولویت دادن به تولید و صادرات محصولات شیمیایی، حامل های انرژی خدمات فنی و مهندسی، خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات، خدمات آموزشی و سرگرمی و خدمات گردشگری - ایجاد پیوندهای فعال و متعطف تجاری با بازارهای هدف - پرورش منابع انسانی در تراز جهانی - توسعه فروشگاه های بزرگ و یا شبکه سازی فروشگاه های خرد - پیشبرد عملکرد لجستیکی از طریق توسعه زیرساخت های لجستیکی (هاب، پایانه، خطوط ریلی، ناوگان)
قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	- پشتیبانی از فعالیت های اقتصادی - فرای ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای - تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی - ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی - صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ)
سند ملی توسعه استان سیستان و بلوچستان	- توسعه متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی استان، متکی بر اصول اخلاقی، ارزش های اسلامی، اعتدال و تقویت همگرایی قومی و بدور از نگرش های ستی ضد توسعه. - بهره مندی از امنیت پایدار در ابعاد مختلف. - ایجاد تعامل سازنده و موثر ساختار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان با سطح ملی. - ایجاد زیرساخت های لازم به ویژه در بخش انرژی و پل ارتباطی تبادلات انرژی با کشورهای همجوار. - دست یافتن به جایگاه اول مناسب اقتصاد فراملی در سطح کشور. - تولید انبوه و بازاریابند محصولات گرمسیری، نیمه گرمسیری، شیلانی و فراوری آنها. - فعالیت موثر و دارای رشد مستمر اقتصادی، متکی بر جذب و تجهیز سرمایه های داخلی، خارجی و بومی، و تقویت بخش رسمی اقتصاد استان. - برخورداری از شاخص های توسعه انسانی ارتقا یافته، همپای سایر استان های کشور - برخورداری از منابع انسانی متخصص متناسب با نیازهای بازار کار استان - برخورداری از دانش و مدیریت پیشرفته در تامین و مهار آب
سند آمایش سرزمین استان سیستان و بلوچستان	- ارتقای ارتباط پذیری و تقویت نقش کریدوری استان در شبکه حمل و نقل فرامنطقه ای - ارتقاء و انتقال از توسعه فضایی کریدوری به توسعه فضایی پهنه ای - ارتقای عدالت فضایی و بین قلمرویی در فرآیند توسعه استان - ارتقای نرخ، تنوع و بهره وری اشتغال مولد و پایدار - توسعه ظرفیت های نهادی توسعه و برنامه پذیری کشتگران اصلی استان - کاهش و پالایش شدت و کیفیت وابستگی فعالیت های اقتصادی به منابع طبیعی و اقلیمی - ارتقای پایداری منابع طبیعی بویژه منابع آب و خاک

دفتر هیئت دولت

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
	- کنترل و کاهش خطرپذیری پهنه های سکونت، فعالیت و ارتباطات در قبال مخاطرات طبیعی - حفظ هویت و یکپارچگی اجتماعی و فرهنگی متنوع استان
برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	- توجه به موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط زیست - اختصاص بودجه های سالانه دولت در امر موضوعات خاص مکان محور در مورد توسعه سواحل مکران، اروند و بازآفرینی بافت های ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافت های فرسوده)، بافت های تاریخی و مناطق روستایی - احداث خط لوله صادرات گاز به پاکستان موسوم به خط صلح - توجه به موضوعات خاص پیش روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، عبوری (ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، توسعه و کارست علم و فناوری و انرژی - بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، فضای مجازی و بهره وری و تأمین منابع مالی - رفع تبعیض و توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار) - توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی - گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین مالی و ابزارهای آن (بازار پول، بازار سرمایه و بیمه ها) - ارتقای مشارکت مردمی و فراهم کردن بستر اجرایی لازم برای تعاون و همکاری آحاد مردم در قالب تشکلهای اقتصادی تعاونی
سند آمایش مراکز لجستیک کشور	- توسعه حمل و نقل ترکیبی و ترانزیت در آسیا و اقیانوسیه - هوشمند و مدرن سازی شبکه و زیرساخت ها - یکپارچه سازی فرایندها، سیستم های اطلاعاتی و اسناد حمل بار - اتخاذ سیاست های مناسب مالی تشویق کننده حمل و نقل ریلی - اتصال به مراکز عمده تولید بار صنعتی و معدنی - افزایش بهره وری و کارایی بخش لجستیک و حمل بار در کشور از طریق افزایش سهم ریلی حمل بار - نگاه جامع و یکپارچه در جانیایی و بهره برداری از انواع مراکز لجستیک - تعیین پهنه های مناسب برای احداث مراکز لجستیک و تعیین کارکردهای آن ها از حیث نوع مرکز (شهر لجستیک، دهکده لجستیک، پارک لجستیک، بندر خشک و مراکز لجستیک مرزی) (انتخاب زاهدان به عنوان یکی از مراکز لجستیک کشور) - پردازش انواع بار در هر مرکز و هوشمندسازی در کنترل و هدایت بار داخلی و بین المللی مراکز - اتصالات ریل و جاده مراکز، اتصالات مراکز به یکدیگر و به پهنه های مجاور
طرح توسعه محور شرق	- بازورسازی قابلیت های ترانزیتی و توسعه این قابلیت ها تا سطح استانداردهای بین المللی در جهت دستیابی به تعادل های ملی و منطقه ای - افزایش نقش و سهم کشور در ترانزیت کالا و حمل و نقل بین المللی - تقویت پیوندهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی با کشورهای همجوار شرق و شمال شرقی - ارتقاء سطح متوسط درآمد و شاخص های توسعه در نواحی شرق کشور - کاهش فعالیت های غیررسمی اقتصادی و جلوگیری از قاچاق کالا و مواد مخدر
سند توسعه سواحل مکران	- رقابت پذیری ارتقاء یافته سرزمینی و فراسرزمینی - حکمروایی انسجام بخش و یکپارچه منطقه ای در راستای مأموریت های محلی، ملی و فراملی - شبکه های عملکردی - کالبدی همپارانه درون منطقه ای در پیوند و اتصال با فضای سرزمینی و فراسرزمینی - توسعه فضایی پایدار، یکپارچه و تاب آور در برابر تنش های محیطی و قلمروی

دفتر هیئت دولت

عنوان طرح	اهداف و رویکرد طرح فرادست
	- اتصال پذیری و ارتباط پذیری عملکردی و کارکردی منطقه در قالب شبکه های ملی و فراملی (خروج از کنافنادگی جغرافیایی نسبت به سرزمین) به منظور بهره گیری بیشینه از فضای جریان های جهانی - بسیج منابع ملی و بین المللی در پیوند با منابع محلی در راستای اقتصاد مولد و بالنده - توجه به الگوی توسعه چندسطحی و شبکه ای در پیوند با مراکز سرزمینی و جلوگیری از ایجاد جزیره های منفک و توسعه آنتنی - قویت سرمایه های اجتماعی پیوندی و شکل دهی به شبکه های همکاری جامعه بومی در کسب و کار - اولویت استقرار فعالیت های پایانه های ذخیره نفت و گاز، بندرگاهی، لجستیک، صید فراساحلی، بانکرینگ، تعمیر و نگهداری سازه های دریایی، ایجاد سکوها ی لجستیک چندوجهی، حمل و نقل در پهنه فراساحلی - هدایت و برونفکنی صنایع نیروبر پشتیبان تولید (شیالت، تجارت، کشاورزی، حمل و نقل و انبارداری) به سمت پهنه های بالادست تر - افزایش همکاری و تقویت تعاملات فرامنطقه ای با کشورهای همسایه همچون پاکستان، افغانستان، هند و عمان و ایجاد جریان های مؤثر اقتصادی و امنیتی میان منطقه ای با این کشورها - تقویت پیوستگی عملکردی و کارکردی سکونتگاه ها در محور شرق کشور به سمت خراسان (چابهار، سرباز و زاهدان) در اولویت نخست و تقویت محورهای "چابهار، نیکشهر، ایرانشهر و کرمان" و محورهای "چابهار، جاسک، میناب و بندرعباس" در اولویت دوم به منظور ارتباط با فضای سرزمینی - اصلاح و بهبود فضای کسب و کار منطقه ای به منظور جذب بیشتر منابع داخل و خارج منطقه و ایجاد و رونق فعالیت های اقتصادی
طرح های اقتصادی	احداث راه آهن چابهار - زاهدان
دولت در استان	توسعه بندر شهید بهشتی
مینستان و بلوچستان	طرح آبرسانی به ۴۶ هزار هکتار از زمین های دشت سیستان
	احداث خط لوله انتقال گاز به زاهدان و دیگر نقاط سیستان و بلوچستان
	شهرک پتروشیمی چابهار (مکران)

ماخذ: شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

۲- نتایج مطالعات پایه

۲-۱- ظرفیت ها و چالش های بخش کشاورزی در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت ها

- اقلیم مناسب کشت محصولات سودآور صادراتی (خرما، مرکبات، موز، انبه)، دشت های هموار و اراضی مستعد در شمال و جنوب استان و بهره مندی از نژادهای دام بومی و امکانات ایجاد صنایع وابسته به محصولات گرمسیری.
- اراضی و اقلیم مناسب در سواحل جنوبی برای توسعه فعالیت های شیلاتی و صیادی، پرورش میگو و توسعه صنایع وابسته.
- استان سیستان و بلوچستان براساس شاخص L.Q دارای مزیت نسبی در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری

دفتر هیئت دولت

- و زیربخش‌های ماهیگیری و، جنگلداری می‌باشد.
- افزایش سطح زیر کشت و مقدار تولید محصولات کشاورزی اصلی سالانه استان سیستان و بلوچستان در طی سال‌های اخیر که برای سطح تولید ۵۳.۶ درصد و برای تولید نیز ۳۵.۹۱ درصد بوده است.
- افزایش تولید آبی‌پروری و قابلیت بالای استان در این بخش
- تولید محصولات باغی در سال‌های اخیر دارای رشد مثبت (۴۹.۸۸ درصد) و افزایش بوده است
- نرخ رشد تعداد، اعضا و شاغلان شرکت‌های تعاونی کشاورزی فعال تحت پوشش اداره کل تعاون استان سیستان و بلوچستان افزایش داشته است.
- افزایش و رشد تعداد مرغداری‌های استان در سال‌های اخیر
- افزایش تولید انواع بچه ماهی در استان در سال‌های اخیر
- وجود عناصر طبیعی با ارزش و محیط متنوع روستایی برای استفاده از توسعه الگوهای متنوع فعالیت گردشگری چون گردشگری روستایی، گردشگری فراغتی، تفریحی و درمانی
- قابلیت کشاورزی استان برای توسعه صنایع جانبی، تکمیلی (صنایع پسمین و پیشین)
- امکان افزایش تولید محصولات از طریق یکپارچه سازی زمین‌های زراعی و تولید اقلام اصلاح شده
- نوین سازی واحدهای بهره‌برداری و بزرگ مقیاس نمودن اراضی کشاورزی
- ترویج روش‌های بیولوژیکی و تلفیقی مبارزه با آفات در سال‌های اخیر
- ساماندهی خدمات رسانی و پشتیبانی تولید در بخش کشاورزی
- امکان تولید برخی محصولات کشاورزی با کیفیت مطلوب با هدف صدور به کشورهای منطقه به خصوص کشور پاکستان
- وجود اقلیم متنوع و مناسب جهت کشت بسیاری از محصولات زراعی و باغی
- فراهم بودن زیر ساخت‌های لازم برای توسعه فعالیت‌های دامی (پروراندی و پرورش انواع دام)
- تعداد و ظرفیت مرغداری‌های پرورش‌دهنده مرغ گوشتی در استان سیستان و بلوچستان دارای نرخ رشد مثبت و افزایشی بوده است.

✓ چالش‌ها

- ضعف پوشش گیاهی همراستا با وضعیت وخیم منابع آبی (رودخانه، سد و ...)
- نابودی اراضی کشاورزی استان متأثر از شرایط اقلیمی نامناسب و خشکسالی متمادی
- تداوم کشاورزی سنتی خانوادگی به دلیل کمیت و کیفیت نیروی انسانی شاغل در این بخش
- نامناسب بودن فعالیت آبخیزداری در اراضی بالادست متناسب با حفاظت از منابع پایه و زیربنای ایجاد شده

دفتر هیئت دولت

- محدودیت تأسیسات انتقال آب
 - نوباً بودن دامداری صنعتی در زمینه دام‌های سنگین و شکل نگرش دامداری صنعتی در زمینه دام‌های سبک
 - کوچک‌تر شدن زمین‌های کوچک کشاورزی به مرور زمان و شکل نگرش سازمان‌های تولید جمعی
 - بهره‌وری اندک زمین در کشاورزی استان در بیشتر محصولات زراعی.
 - افزایش روند بیابان‌زایی و کاهش توان بیولوژیک
 - عدم تعادل سرمایه‌گذاری در اجرای طرح‌های تامین آب با مصارف آب
 - وجود ضایعات بالای محصولات کشاورزی در مراحل مختلف تولید
 - شرایط طبیعی و اقلیمی دشوار، کمبود منابع آبه محدودیت امکانات تولید، آب و هوای گرم و وزش دائمی باد و حرکت شن‌های روان به ویژه در شمال استان
 - حاشیه‌ای بودن و دورافتادگی استان از مراکز و محورهای توسعه کشور، پراکندگی نقاط زیست، فقر منابع طبیعی با کمبود شدید آنها
 - تاب‌دوره های خشکسالی و پیامدهای زیانبار زیست محیطی و آثار مخرب آن بر ساختار تولیدی استان
- با توجه به مطالعات انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش کشاورزی و همچنین توجه به بندهای سند توسعه استان و شهرستان، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در بخش کشاورزی، در جدول ذیل ارائه می‌گردد.

جدول شماره ۲: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش کشاورزی

ردیف	عنوان	توضیحات
۱	فرآوری محصولات استراتژیک کشاورزی (زراعی و باغی) به خصوص محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری	جمع‌آوری، فرآوری و بسته‌بندی محصولات تولیدی استان با استفاده از تکنولوژی‌های نوین فرآوری و بسته‌بندی
۲	توسعه فرآوری و بسته‌بندی محصولات گلخانه‌ای و داروهای گیاهی با استفاده از تکنولوژی نوین	با توجه به فراگیری محدوده مورد مطالعه در اقلیم نیمه خشک استفاده از تکنولوژی‌های نوین در تولید محصولات کشاورزی، توصیه می‌شود.
۳	تولید نهاده‌های کشاورزی	با توجه به سهم بالای کشاورزی از اقتصاد منطقه، تمرکز بر توسعه و تولید نهاده‌های کشاورزی (بذر و نهال اصلاح شده، سموم و آفت‌کش‌ها، کود و غیره) از الزامات رشد بخش کشاورزی و نیز صادرات است.
۴	بسته‌بندی فرآوری تولیدات آبریز پروری	سهم بالا و ممتاز استان در تولید بخش شیلات کشور
۵	تولید فرآورده‌های گوشتی و پروتئینی به خصوص گوشت شتر	وجود قابلیت بالای استان در تولید محصولات گوشتی و پروتئینی و سهم بالای استان از تعداد دام سنگین به خصوص شتر در کشور

مانند: شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

۲-۲- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش خدمات در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت‌ها

- واقع شدن ایران بین دو مرز آبی و وجود اتصالات ریلی و زمینی بین آن‌ها موقعیت ویژه‌ای را برای توسعه ترانزیت فراهم کرده است.
- مرز زمینی ۶۰۳۱ کیلومتری ایران با کشورهای همسایه، امکان دسترسی به بازار آسیای میانه، اروپا، آسیای جنوب شرقی و بازار کشورهای عربی را فراهم کرده است.
- مرز میرجاوه با توجه به داشتن شرایط ویژه از جمله راه‌های مناسب ترانزیتی، نزدیکی به فرودگاه بین‌المللی زاهدان، کشورهای آسیای میانه و برخی بازارهای کشور از جمله کرمان، خراسان جنوبی، اصفهان و شیراز می‌تواند با برنامه ریزی مناسب از طریق آن مسیر مبادله کالا را به فرصت خوب اقتصادی برای استان و کشور تبدیل کرد.
- استقرار منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در کریدورهای بین‌المللی شرق به غرب، جنوبی آسیا و کریدور ملی محور توسعه شرق و نزدیکی منطقه ویژه میرجاوه به شبکه‌های حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی
- موقعیت ممتاز جغرافیایی استان و شهرستان به عنوان دروازه مبادلات بازرگانی با کشور پاکستان و نقش مهم در زمینه تعاملات بین‌المللی
- امکانات زیرساختی مناسب در شهرستان از جمله دسترسی به شبکه حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی کشور
- سابقه فعالیت و زیرساخت‌های بازرگانی در بین تجار فعال در سطح ملی و بین‌المللی
- امکان ایجاد واحدهای ذخیره‌سازی محصولات نفتی، صنعتی، کشاورزی و دامی و ...
- توسعه روزافزون صادرات به کشور منطقه به ویژه پاکستان و نیاز به انواع خدمات تجاری و ترانزیتی.

✓ چالش‌ها

- شکاف بین وضع موجود و مطلوب زیربناها بویژه در زمینه‌های تأمین آب، راه، سوخت و انرژی از یک سو و شکاف بین شاخص‌های زیربنایی و توسعه اجتماعی و فرهنگی از سوی دیگر
- نرخ بیکاری بسیار بالا در مقایسه با سطح کشور و رشد سریع و ضریب جوانی بالای جمعیت استان
- عدم رشد بخش رسمی اقتصاد در استان، گسترش تجارت زیرزمینی و واردات قاچاق از کشورهای همجوار
- انتقال غیرقانونی بسیاری از کالاهای یارانه‌ای بویژه سوخت و آرد به کشورهای همسایه و تهدید بخش‌های تولید داخلی
- درآمد سرانه پایین، گستره و عمق فقر در شدیدترین شکل آن در استان، وجود تعداد بسیار زیاد خانواده‌های بی‌سرپرست و بدسرپرست، وجود شمار بسیار زیادی از جمعیت تحت پوشش نهادهای حمایتی

دفتر هیئت دولت

- عدم تناسب بین سرمایه‌گذاری انجام شده با قابلیت‌های استان و شهرستان در امور زیربنایی به ویژه صنایع مادر

- جمعیت کم و پراکندگی سکونت‌گاه‌های استان و شهرستان همراه با محدودیت منابع آب
- با توجه به مطالعات اقتصادی انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش خدمات و همچنین توجه به بندهای سند توسعه استان و شهرستان، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در بخش خدمات، در جدول ذیل ارایه می‌گردد.

جدول شماره ۳: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش خدمات

ردیف	عنوان	رشته فعالیت (استان)	توضیحات
۱	ایجاد و توسعه کاربری‌های حمل و نقل محور	خدمات - حمل و نقل	تمرکز بر نقش واسطه‌ای منطقه ویژه با توجه به نزدیکی به کشور پاکستان و بنادر جنوب در جهت ایجاد واحدهای فرآوری محصولات صادراتی از کشور و وارداتی به کشور، با احداث واحدهای مونتاژ، فرآوری و بسته‌بندی کالاهای ترانزیتی کریدورها جهت آماده‌سازی و تکمیل برای صادرات و یا توزیع در داخل کشور
۲	ایجاد و توسعه فضاهای انبارداری و ذخیره‌سازی	خدمات - انبارداری و نگهداری	ایجاد بندر خشک، احداث سوله‌های فرآوری مواد خام ترانزیتی شرق - جنوب شرق، ایجاد و توسعه سردخانه‌های نگهداری و ذخیره‌سازی مواد صادراتی و وارداتی از کریدورهای یاد شده جهت نگهداری و بازتوزیع آن‌ها، ایجاد مکانیزم‌های مکمل صنایع و خدمات مناطق ویژه و گمرکات نزدیک محدوده مورد مطالعه
۳	ایجاد مراکز تحقیق و توسعه در مراکز و واحدهای صنعتی و خدماتی به منظور انتقال تکنولوژی در فرایند تولید	خدمات - پژوهشی	ایجاد پارک‌های علم و فناوری و شهرک دانش جهت بهره‌گیری از پتانسیل‌های آموزشی محدوده مورد مطالعه (شهرک نرم افزاری و مراکز تحقیقات، راه‌اندازی استارت‌آپ‌های دانش‌بنیان، توسعه و حمایت از تجارت الکترونیک و...) به دلیل وجود تعداد زیاد دانش آموخته بخش کشاورزی به عنوان منابع انسانی خبره و جویای کار بخش کشاورزی

مأخذ: شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

۳-۲- ظرفیت‌ها و چالش‌های بخش معدن در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت‌ها

- وجود معادن نسبتاً غنی گشوده و ناگشوده فلزی و غیرفلزی و سهم بالای استان در برخورداری از این معادن و امکان توسعه فعالیت‌های معدن
- استان به دلیل قرارگیری بر روی کمربند فلزایی و معدنی جهان که از یوگسلاوی تا پاکستان امتداد دارد، دارای ذخایر غنی از فلزات و کانی‌های معدنی، عناصر و کانی‌های غیرفلزی و سنگ‌های ساختمانی تزئینی بویژه گرانیت است
- امکان استفاده از بازارهای استان و مناطق همجوار در زمینه تولیدات صنایع کانی غیرفلزی (به علت وزن زیاد

دفتر هیئت دولت

این محصولات وابستگی مکانی قوی دارند)

- جایگاه ویژه استان و شهرستان میرجاوه و قرار گرفتن در مسیر کریدور بین المللی و ملی و ارتباط و تجارت گسترده با کشور پاکستان امکان صادرات فرآورده های معدنی و وارات مواد خام معدنی جهت پردازش را فراهم کرده است

- زمینه های قابل استقرار جهت استقرار صنایع بزرگ در استان و منطقه وجود دارد
 - وجود مراکز آموزشی و دانشگاهی جهت تربیت نیروی متخصص در رشته های فنی و مهندسی
 - برخورداری صنایع تولیدی استان از قانون معافیت مالیاتی
 - برخورداری از مزیت نسبی در تولید و صادرات محصولات شیمیایی، کشاورزی، معدنی و غیره
- در مطالعات متالوژی فرادست صورت گرفته در پهنه استان پیش بینی کانی سازی با تکیه بر شاخص های عمده به شرح زیر صورت گرفته است:

- طلا- نقره: کانی سازی با مقادیر پایین سولفید تنها در پشته های گرانیتی زاهدان، مشخص شده اند. زیر زون متالوژی زاهدان- سراوان تنها زیر زونی است که کانی سازی کم سولفیدی طلا و نقره در آن کشف شده است.
- طلا- مس: از نظر ژئوشیمیایی علامت مشخصه متالوژی استان بوده و از نقطه نظر اقتصادی بیشترین اهمیت را بخش طلا و مس موجود در سازندهای اسکارنی- هیدروترمالی و پلوتوژنی- هیدروترمالی دارند. تمام آثار معدنی طلا و مس و هاله های معدنی از این نوع در محدوده زیر زون متالوژی میرجاوه- بیرجند قرار دارند (به غیر از کانسار گربودار در بزمان).
- مس: کانی سازی مس بسیار متنوع و گوناگون بوده و اغلب با سنگ های افیولیتی، نفوذی ها و واحدهای نیمه آتشفشانی الیگوسن- میوسن در ارتباط است.
- طلا-سرب- روی (نقره): کانی سازی پلی متالیک در سطح استان کمتر دیده میشود. واحدهای زمین شناسی مناسب جهت تمرکز کانی سازی فوق شامل واحدهای آتشفشانی و پشته های گنبدی و لکانو پلوتونیک است.
- مس- نیکل- کبالت: این کانی سازی در لابه های گابرو دلریت و انورتوزیت های موجود در واحدهای اولترابازیکی موجود در زون نهنبدان- ایرانشهر به صورت هاله های ژئوشیمیایی گزارش شده است.
- سازند معدنی پورفیری پلی سولفیدی: این کانی سازی در ساختمان های حلقوی قدیمی جنوب شرق تفتان به سن الیگوسن دیده می شود که با طبیعت نیمه آتشفشانی تمام ساختمان های گنبدی یا حلقوی با پشته های داخلی مطابقت دارد.
- سازند معدنی پلی سولفیدی- سیلیسی- کانولینی همراه با (cu- pb- zn- au- ag) این نوع کانی سازی در

دفتر همدت دولت

- پشته‌های تفتان و کوه اساگی دیده می‌شود. در این نوع کانی سازی سولفیدی، نقره دارای اهمیت است.
 - سازند معدنی $au-ag-hg$: تشکیلات معدنی این نوع سازند در مجموعه ولکانی‌های میوسن دامنه شمالی کوه بزمان دیده می‌شود.
 - منگنز: کانی سازی منگنز در ابعاد گسترده تنها در کمپلکس‌های افیولیتی دیده می‌شود. معمولاً این ذخایر به شکل عدسی یا افق‌های متاسوماتیک نامنظم قرار دارند.
 - کروم: کانسارهای کرومیتی اکثراً در سازندهای افیولیتی دیده می‌شود.
 - منیزیت- تالک- آزیست: این مواد غیرفلزی معدنی تنها در کمپلکس‌های افیولیتی دیده می‌شوند.
- استان بدلیل قرارگیری در کمربندی فلزایی و معدنی جهان که از یوگسلاوی تا پاکستان ادامه دارد، یکی از استان‌های مناسب از حیث ذخایر معدنی به شمار میرود (در بسیاری از مواد معدنی نظیر مصالح ساختمانی، سنگ‌های تزئینی و نما، منیزیت، آنتیموان و غیره در کشور غنی است). به طوریکه وجود معادن نسبتاً غنی گشوده و ناگشوده فلزی و سهم بالایی آن از ذخایر معدنی نظیر کرومیت، مس، منگنز، سرب و روی، قلع، تنگستن، آنتیموان، طلا و کانسارهای غیر فلزی نظیر تالک، منیزیت، گل سفید، سیلیس، فلدسپات، کائولن و سنگ‌های ساختمانی بویژه گرانیت و همچنین پتانسیل‌های معدنی حوزه تفتان و امکان استقرار کارخانجات چینی و کاشی و سرامیک در محدوده تفتان به عنوان بخشی از قابلیت‌ها و توانمندی‌های این استان قابل ذکر است. با توجه به مطالب فوق از نقطه نظر قابلیت‌های شناسایی شده مهم‌ترین کانی سازی‌های استان را میتوان به شرح زیر برشمرد:
- کانسارهای طلا- مس- اسکارنی- هیدروترمالی در شمال کوه لار، سیاسترگی و گریو در بزمان، اثر معدنی طلا- نقره در گیابان.
 - کانی سازی طلا- نقره در کوه جانجا.
 - آثار کانی سازی $(au-mn-cu-pb-zn)$ سولفیدی در تفتان.
 - آثار کانی سازی مس، نیکل، کبالت (مس در گروه معدنی شورین- دومک و بخش جنوبی زیرزون متالوژنی زاهدان- سراوان)

✓ چالش‌ها

- پایین بودن سطح فناوری در معادن استان
- بالا بودن هزینه‌های اکتشاف، استخراج و بهره برداری از معادن
- کمبود سرمایه گذاری در بخش فرآوری مواد معدنی
- کافی نبودن رسوخ فن‌آوری‌های پیشرفته در بحث استخراج
- نبود امکانات زیربنایی در برخی از نقاط استان

دفتر هیئت دولت

با توجه به مطالعات اقتصادی انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل های موجود در بخش معدن، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در این بخش، در جدول ذیل ارائه می گردد.

جدول شماره ۴: پیشنهادات بارگذاری فعالیت ها در بخش معدن

ردیف	عنوان	توضیحات
۱	صنایع کانی غیرفلزی و مصالح و مصنوعات ساختمانی	صنایع تولید مصالح نوین ساختمانی با رویکرد تولید مصنوعات و محصولات مقاوم، سبک، روزآمد، دوستدار محیط زیست و به صرفه (خصوصاً به منظور افزایش رونق صنعت ساختمان در منطقه و همچنین ایجاد آمادگی جهت مقابله با آثار بلایای طبیعی به ویژه زمین لرزه)
۳	فرآوری سنگ های ساختمانی و تزئینی	وجود معدن در محدوده مورد مطالعه که می تواند با هدف صادرات به کشورهای همسایه صورت پذیرد.
۵	فرآوری صنایع فلزی و فلزات رنگین و گرانبها	وجود منابع غنی مس، طلا، نقره و... در بیشتر مناطق استان و قابلیت بالای بازارهای منطقه ای برای صادرات این محصولات

ماخذ: شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

۴-۲- ظرفیت ها و چالش های بخش صنعتی در منطقه و حوزه پیرامون

✓ ظرفیت ها

- دسترسی به بازار جنوب شرق کشور
- دسترسی به بازار مصرف پاکستان و افغانستان
- وجود خوشه صنعتی محصولات کانی غیرفلزی در استان و امکان توسعه آن
- قابلیت استان در تولید محصولات غذایی
- وجود منابع معدنی مناسب برای توسعه صنعتی
- وجود ۲۸ شهرک، ناحیه صنعتی و مجتمع کارگاهی با امکانات زیربنایی مناسب و مجهز
- دسترسی به شبکه سراسری برق - راه - خطوط هوایی - راه آهن - بنادر آزاد، خط لوله - گاز طبیعی
- استان سیستان و بلوچستان براساس شاخص RCA در چربی ها، محصولات نباتی، صنایع غذایی و کفش و کلاه دارای مزیت صادراتی می باشد.
- استان سیستان و بلوچستان براساس شاخص L.Q در تولید محصولات غذایی، تولید منسوجات، چاپ و تکثیر رسانه های ضبط شده و تولید سایر فرآورده های معدنی غیرفلزی مزیت نسبی دارد.
- وجود مشوق های مالی مناسب، معافیت های مالیاتی و معافیت گمرکی ماشین آلات خط تولید برای محصولات صنعتی
- وجود پرسنل متخصص و تحصیل کرده با توانایی صادرات خدمات فنی و مهندسی در منطقه
- وجود دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی و مراکز فنی و حرفه ای در سطح استان و همچنین نیروی جوان

دفتر هیئت دولت

فعال جویای کار در استان

- همسایگی با کشورهای پاکستان، افغانستان و دسترسی به آبهای آزاد و بازارچه‌های مرزی که بستر مناسبی برای مبادلات تجاری بین این استان و کشورهای همسایه می‌باشد
- وجود اندیس‌های متنوع از مواد معدنی و شناسایی و کشف ذخایر ارزشمندی از آنتیموان کائولن و سنگ‌های تزئینی و مصالح ساختمانی و مس، گرانیت، کرومیت، شناسایی بالغ بر یک میلیارد تن انواع مواد معدنی
- قابلیت ایجاد صنایع مرتبط با کانی‌های فلزی
- قابلیت ایجاد صنایع مرتبط با کانی‌های غیرفلزی
- قابلیت ایجاد و توسعه صنایع شیمیایی و لاستیک و پلاستیک
- قابلیت ایجاد و توسعه محصولات حاصل از نی و چوب
- قابلیت ایجاد و توسعه صنایع پوشاک
- قابلیت بالای استقرار واحدهای صنعتی از جمله صنایع قطعه‌سازی، ماشین‌سازی و سایر صنایع کوچک و متوسط (SME)
- احداث صنایع جدید تبدیلی و تکمیلی در بخش کشاورزی از قبیل کمپوست، خوراک دام، بسته بندی و... با رویکرد صنایع غذایی
- توسعه صنایع مبتنی بر فن‌آوری برتر نظیر نانو تکنولوژی، صنایع برق و الکترونیک، بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک

✓ چالش‌ها

- توسعه نیافته بودن عمومی تولید صنعتی در استان
- توسعه یافته نبودن شهرک‌های صنعتی استان (غیر از شهرک سیستان و بلوچستان)
- پایین بودن سطح فن‌آوری صنایع استان
- پایین بودن بهره‌وری نیروی انسانی صنایع استان در مقایسه با متوسط کشور
- ضعف در تشکیل سرمایه خصوصی و اتکا صنعت استان بر منابع دولتی
- کمبود توان مالی سرمایه‌گذاران محلی
- نبود آموزش کافی در زمینه فعالیت‌های صنعتی
- عدم گسترش صنایع استان در قالب خوشه‌های صنعتی
- عدم وجود ظرفیت کافی برای آبرسانی در استای احداث و گسترش صنایع
- مشکلات ساختاری و اداری در دریافت تسهیلات مناسب از بخش دولتی جهت سرمایه‌گذاری در صنعت

دفتر هیئت دولت

- وجود رقابای منطقه‌ای قوی در بازارهای هدف صادراتی پاکستان و افغانستان
- از دست دادن موقعیت‌های سرمایه‌گذاری علیرغم داشتن مزیت نسبی
- مهاجرت شدید نیروی کار خصوصاً نیروی کار ماهر استان به سایر استان‌ها
- وابستگی ماشین‌آلات مورد نیاز برخی صنایع استان به واردات
- محدود بودن منابع آبی استان
- فقدان سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت استان

با توجه به مطالعات اقتصادی انجام شده و تحلیل و بررسی پتانسیل‌های موجود در بخش صنعت و همچنین توجه به بندهای سند توسعه استان و شهرستان، پیشنهادات زیر جهت بارگذاری و تعریف فعالیت‌های اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در بخش صنعت، در جدول ذیل ارائه می‌گردد.

جدول شماره ۵: پیشنهادات کلی فعالیت‌های قابل بارگذاری در بخش صنعت

ردیف	عنوان	قابلیت‌ها
۱	صنایع غذایی	وجود مواد اولیه، قابلیت‌های تولیدی در منطقه و نیاز بازار داخلی جنوب شرقی کشور و همچنین کشورهای پاکستان و افغانستان
۲	صنایع کانی غیرفلزی	وجود معادن و قابلیت تولید در محدوده منطقه، افزایش تولید مسکن در داخل کشور و نیاز کشور پاکستان
۳	صنایع شیمیایی و لاستیکی و پلاستیکی	وجود قابلیت تولیدی در منطقه و نیاز بازار داخلی و کشورهای همسایه به خصوص کشور پاکستان
۴	صنایع فلزی	وجود معادن غنی سنگ آهن و معادن سنگ آهن در استان کردستان و نیاز کشور پاکستان و سایر کشورهای منطقه به انواع محصولات آهنی از جمله ورق‌های فلزی و...
۵	فعالیت‌های مرتبط با نفت و گاز و پتروشیمی	صادرات حجم بالایی از محصولات صنایع نفت و گاز و پتروشیمی و وجود ظرفیت و تقاضای مناسب در بازارهای هدف صادراتی
۶	سایر صنایع	وجود قابلیت و بازار مصرف برای تولید محصولات صنایع سلولزی، محصولات حاصل از نی و چوب، نساجی و...

مأخذ: تحلیل و پردازش شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۱

دفتر هیئت دولت

۳- نتایج مطالعات بازار

۳-۱- شناسایی و بررسی نقاط قوت، ضعف و پتانسیل‌های بازارهای تجاری پیرامونی و بازار سنجی مقدماتی در رابطه با موضوع برنامه‌ریزی توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

با توجه به مطالب ذکر شده و همچنین بررسی و مطالعات بازار، در ادامه نقاط قوت، ضعف و پتانسیل‌های بازارهای تجاری پیرامونی و بازار سنجی مقدماتی در رابطه با موضوع برنامه‌ریزی توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه آورده شده است.

➤ نقاط قوت

- موقعیت استراتژیک منطقه و استقرار در مجاورت کشورهای افغانستان و پاکستان و امکان صادرات محصولات به این کشورها
- وجود زیرساخت‌های مناسب جاده‌ای و ریلی در جوار منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه
- وجود بازارچه مرزی فعال و سابقه تجارت و بازرگانی در منطقه
- افزایش تناژ بار صادراتی از طریق جاده و خط آهن به کشور پاکستان و همچنین ترانزیت از کشورهای CIS به پاکستان
- صادرات عمده ایران در محصولاتی چون فولاد گرم نورد شده، هیدروکربورهای گازی، پروپان مایع شده، روغن‌های سبک، قیر نفت، پسته، سایر آبمیوه‌های تلفیق شده، سایر کیسه، سیر خشک شده تخم گشنیز خرد نشده، الکیل بنزین خطی، کف‌پوش‌های غیر مخملی، شکلات، حلال‌ها و رقیق‌کننده‌ها، خرمای زاهدی، پوست خام حیوانات، بیسکویت، سایر نان‌ها، آلو خشک کرده، سایر استیون بوتادین، سیمان بوزولانی، پیاز و موسیر، کرین، سایر مصنوعات پلاستیکی به کشور پاکستان
- صادرات عمده ایران در محصولاتی چون روغن‌های سبک، سبب تازه، هیدروکربن‌های حلقوی (غیر از سیکلات‌ها) میله‌های آهنی یا فولادی، گازهای نفتی، گوجه فرنگی، خامه شیر، کفپوش، پروفیل، نفت یا روغن‌های معدنی، پیاز و موسیر، هندوانه، رب گوجه‌فرنگی، سیمان، زعفران فله، شیرینی بدون کاکائو، آبمیوه، هادی‌های برقی، خوراک دام، بیسکویت به کشور افغانستان

➤ نقاط ضعف

- سهم پایین ایران در واردات کشورهای پاکستان و افغانستان
- عدم شکل‌گیری شبکه‌های همکاری رسمی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای میان تولیدکنندگان منطقه و تقاضای بازارهای خارجی و داخلی

دفتر هیئت دولت

- عدم تنوع در محصولات صادراتی ایران به پاکستان و افغانستان
 - عدم شکل گیری پیوندهای صادراتی و ترتیبات تجاری قوی بین ایران و کشورهای پاکستان و افغانستان
- پتانسیل ها**
- واقع شدن ایران بین دو مرز آبی و وجود اتصالات ریلی و زمینی بین آن ها موقعیت ویژه های را برای توسعه ترانزیت فراهم کرده است.
 - مرز زمینی ۶۰۳۱ کیلومتری ایران با کشورهای همسایه، امکان دسترسی به بازار آسیای میانه، اروپا، آسیای جنوب شرقی و بازار کشورهای عربی را فراهم کرده است.
 - استقرار منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه در کریدورهای بین المللی شرق به غرب، جنوبی آسیا و کریدور ملی محور توسعه شرق و نزدیکی منطقه ویژه میرجاوه به شبکه های حمل و نقل جاده ای، ریلی و هوایی
 - امکانات زیر ساختی مناسب در شهرستان از جمله دسترسی به شبکه حمل و نقل جاده ای، ریلی و هوایی
 - سابقه فعالیت و زیرساخت های بازرگانی در بین تجار فعال در سطح ملی و بین المللی
 - امکان ایجاد واحدهای ذخیره سازی محصولات نفتی، صنعتی، کشاورزی و دامی و ...
 - وجود معادن نسبتاً غنی گشوده و ناگشوده فلزی و غیرفلزی و سهم بالای استان در برخورداری از این معادن و امکان توسعه فعالیت های معدنی
 - جایگاه ویژه استان و شهرستان میرجاوه و قرار گرفتن در مسیر کریدور بین المللی و ملی و ارتباط و تجارت گسترده با کشور پاکستان امکان صادرات فرآورده های معدنی و وارات مواد خام معدنی جهت پردازش را فراهم کرده است
 - زمینه های قابل استقرار جهت استقرار صنایع بزرگ در استان و منطقه وجود دارد
 - وجود مراکز آموزشی و دانشگاهی جهت تربیت نیروی متخصص در رشته های فنی و مهندسی
 - دسترسی بلافاصل منطقه به حدود ۱۰۷ درصد جمعیت و تقاضای داخلی کشور
 - واردات عمده پاکستان از کشورهای مختلف جهان در محصولاتی چون نفت، فرآورده های نفتی، گاز نفت و دیگر هیدروکربن های گازی، ماشین آلات، ضایعات و قراضه فلزات آهنی، موتور خودرو و دیگر وسایل نقلیه موتوری، پلاستیک، تجهیزات حمل و نقل، روغن های خوراکی، کاغذ و مقوا، آهن و فولاد، چای و پنبه و امکان رقابت و فعالیت ایران در تولید و صادرات این محصولات با توجه به نزدیکی مکانی به این کشور
 - واردات عمده افغانستان از کشورهای مختلف جهان در محصولاتی چون مواد سوختی، حلال ها و رقیق کننده های آلی، سایر هیدروکربورهای حلقوی، سایر فرآورده های نفت یا روغن های معدنی قیری،

دفتر همت دولت

محصولات ساختمانی، سیمان، لوازم برقی، میله‌های آهنی یا فولادی، آرد، روغن‌های خوراکی، انواع خودرو، قطعات خودرو، شیرینی و شکلات، فرآورده‌های لبنی، صابون و مواد شوینده، کاغذ و مقوا، رب گوجه فرنگی، پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی، پوشاک و الیاف مصنوعی و امکان رقابت و فعالیت ایران در تولید و صادرات این محصولات با توجه به نزدیکی مکانی به این کشور

- نقاضا بالقوه بازار داخلی و خارجی منطقه برای شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی وجود دارد
- زمینه‌های مناسب قانونی جهت جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در استان و منطقه.

دفتر هیئت دولت

۲-۳- شاخص‌های مورد استفاده در مطالعات بازار

جدول زیر شاخص‌های مورد نظر برای ارزیابی صنایع و اولویت‌های کاربری‌های پیشنهادی براساس شاخص‌های اصلی مدل تحلیل رقابت پورتر، مرزی بودن و منطقه ویژه بودن نشان داده شده‌اند:

جدول شماره ۶: شاخص‌های اصلی در ارزیابی بازار و رقابت منجی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

نام عامل / ویژگی	شاخص
مل پورتر	عوامل درونی
	• میزان مصرف آب
	• میزان مصرف برق
	• میزان مصرف گاز و انرژی
	• میزان آلاینده‌گی خاک و اراضی کشاورزی و...
	• میزان آلاینده‌گی آب‌های سطحی و زیرزمینی محدوده
	• میزان آلاینده‌گی هوا
	• تطابق با ظرفیت صنعتی شهرستان و منطقه بلافصل
	• تطابق با ظرفیت معدنی شهرستان و منطقه بلافصل
	• تطابق با ظرفیت کشاورزی شهرستان و منطقه بلافصل
	• هم‌پیوندی با ظرفیت علمی شهرستان و منطقه بلافصل
عوامل پشتیبانی	• ضریب اشتغال به نسبت حجم صنعت
	• متراژ و فضای مورد نیاز به ازای هر نفر اشتغال
	• تطابق با ظرفیت خدماتی و بازرگانی شهرستان و منطقه بلافصل
	• تطابق با ظرفیت حمل و نقلی و ترانزیتی شهرستان و منطقه بلافصل
عوامل رقابت	• توجه به رقبای منطقه‌ای در سطح استان و منطقه
	• میزان سرمایه اولیه مورد نیاز
	• دوره بازگشت سرمایه
	• میزان درآمدزایی و ارزش افزوده ایجاد شده به نسبت سرمایه مورد نیاز
عوامل تقاضا	• توجه به ظرفیت‌های مصرف داخلی و صادراتی به پاکستان، افغانستان و سایر کشورهای منطقه
	• صنایع دارای بالاترین ارزش صادرات به کشورهای همجوار (به خصوص پاکستان)
اولویت مرزی بودن	• صنایع دارای بالاترین ارزش واردات به کشورهای همجوار (به خصوص پاکستان)
	• فعالیت‌های دارای بالاترین میزان سرمایه گذاری ثابت در استان و کشور
منطقه ویژه اقتصادی بودن	• فعالیت‌های دارای بالاترین میزان ارزش صادرات در استان و کشور
	• فعالیت‌های دارای بالاترین میزان ارزش واردات در استان و کشور
	• فعالیت‌های دارای بالاترین میزان ارزش صادرات در استان و کشور
	• فعالیت‌های دارای بالاترین تعرفه گمرکی

مأخذ: تحلیل و پردازش شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

۳-۳- معرفی اولویت‌های سرمایه‌گذاری در طرح (به تفکیک در بخش‌های مختلف اقتصادی)

در این بخش اولویت بندی رشته‌های صنعتی با رویکرد صنایع فعال دارای قابلیت توسعه و صنایع مغفول مانده طی مراحل زیر انجام می‌شود:

- دسته بندی رشته‌های صنعتی بر اساس یافته‌های مطالعات پایه؛
 - ارزیابی و تحلیل رشته‌های صنعتی در هر دو دسته ذکر به تفکیک با استفاده از متد AHP
 - تهیه لیست رشته‌های صنعتی دارای اولویت بر اساس نتایج ارزیابی.
- مبتهی بر طبقه‌بندی‌های استاندارد ملی و بین‌المللی ۱۰ رسته و گروه فعالیت صنعتی وجود دارد که با توجه به مطالعات اقتصادی و بازار رسته‌های زیر برای منطقه ویژه میرجاوه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱- غذایی

۲- نساجی

۳- سلولزی

۴- فلزی، برق و الکترونیک و ماشین سازی

۵- نفت و گاز و پتروشیمی

۶- شیمیایی

۷- صنایع کانی غیرفلزی

با توجه به مطالعات نظام بازار در منطقه و بررسی‌های صورت گرفته و با توجه به ویژگی‌های خاص منطقه می‌توان با استقرار فعالیت‌هایی که بتوانند حداکثر میزان بازدهی و بهره‌وری را در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه داشته باشند سبب رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال و به دنبال آن‌ها ایجاد توسعه پایدار در شهرستان و منطقه شد. با توجه به مطالب گفته شده صنایع پیشنهادی برای بخش‌های صنعتی در محدوده منطقه ویژه اقتصادی شامل صنایع: کانی غیر فلزی، غذایی، نساجی و پوشاک، فلزی-ماشین سازی- برق و الکترونیک، شیمیایی، سلولزی و نفت-گاز و پتروشیمی می‌باشد.

دفتر هیئت دولت

۳-۴- تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی

در این قسمت گروه‌های هدف کاربری‌های پیشنهادی این مطالعات در سه بخش کشاورزی، خدمات، معدن و صنعت در جدول ذیل به صورت کلی بیان می‌گردد.

جدول شماره ۷: جمع‌بندی کلی تحلیل گروه‌های هدف و تقاضاهای مؤثر صنعتی، بازرگانی و خدماتی

بخش	عنوان	گروه‌های هدف و تقاضا
کشاورزی	فرآوری محصولات استراتژیک کشاورزی (زراعی و باغی) به خصوص محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری	صنعتگران در حوزه فرآوری و تبدیل محصولات زراعی و باغی، تعاونی‌های کشاورزی، جهاد کشاورزی، تولیدکنندگان محصولات بهداشتی و دارویی، صنایع و بنگاه‌های فعال در حوزه شیلات، تولیدکنندگان و فعالان دام و فرآورده‌های گوشتی و پروتئینی، تجار و بازرگانان صنایع کشاورزی، غذایی، علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	تولید نهاده‌های کشاورزی	
	پسته‌بندی فرآوری تولیدات آبی‌پروری	
	تولید فرآورده‌های گوشتی و پروتئینی به خصوص گوشت شتر	
	ایجاد و توسعه کاربری‌های حمل و نقل محور	
خدمات	ایجاد و توسعه فضاهای اقامتی و پذیرایی	انبارداری و سردخانه، تجار و شرکت‌های بازاریابی و خدمات تجاری، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، شرکت‌ها و نهادهای دانش‌بنیان، صنایع‌های تک، استارت‌آپ‌ها و شتاب‌دهنده‌های کسب و کارهای دیجیتال و نوین، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	ایجاد مراکز و دفاتر خدمات تجاری، خدمات بازرگانی و بازاریابی	
	صنایع کانی غیرفلزی و مصالح و مصنوعات ساختمانی	
	فرآوری سنگ‌های ساختمانی و تزئینی	
معدن	فرآوری سنگ‌های ساختمانی و تزئینی	سازندگان مسکن و فعالان بخش ساخت و ساز، فعالان بخش تولید و فرآوری سنگ‌های ساختمانی و تزئینی، صنعت‌گران و تجار محصولات فلزی، شرکت‌های توسعه صنایع و معدن، تولیدکنندگان و بازرگانان فلزات گرانبها و رنگین، شرکت‌های اکتشاف و استخراج، صادرکنندگان مواد معدنی، تولیدکنندگان ماشین‌آلات معدنی، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در این بخش
	فرآوری صنایع فلزی و فلزات رنگین	
صنایع	صنایع شیمیایی	تولیدکنندگان مواد غذایی، تجار و بازرگانان مواد غذایی، شرکت‌های داروسازی و تحقیقات دارویی، واردکنندگان و صادرکنندگان کالاهای و تجهیزات پزشکی، تولیدکنندگان و تجار صنایع شیمیایی، سازندگان و پیمانکاران بخش ساختمان، بنگاه‌ها و تولیدی‌های فعال در بخش ساختمان، خودروسازان و تولیدکنندگان قطعات خودرو، مصرف‌کنندگان و نمایندگی‌های محلی و منطقه‌ای، فعالان صنایع پوشاک، تجار و تولیدکنندگان صنایع سلولزی، معدن‌کاران حوزه صنایع فلزی و غیرفلزی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان زنجیره تولید نفت و گاز و پتروشیمی، تأمین‌کنندگان مواد اولیه صنایع، سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در صنایع
	صنایع غذایی و دارویی	
	صنایع نساجی و پوشاک	
	صنایع کانی غیرفلزی	
	صنایع فلزی	
	صنایع نفت و گاز و پتروشیمی	
	صنایع سلولزی	

مأخذ: مطالعات شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

۴- تدوین برنامه راهبردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

مناطق ویژه به عنوان یک طرح بزرگ ملی می‌تواند به توسعه منطقه‌ای منجر شود. ایجاد منطقه ویژه اقتصادی نه تنها از اقتصاد ملی جدا نیست بلکه راهی برای توسعه صنعتی و یک نوع برنامه‌ریزی کلان توسعه اقتصادی - اجتماعی به شمار می‌رود. در شهرستان میرجاوه، اهداف اصلی از ایجاد و احداث منطقه ویژه اقتصادی با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و جغرافیایی این منطقه شامل موارد زیر می‌باشد:

- به فعلیت رساندن امکانات بالقوه و معرفی آن‌ها برای ترغیب سرمایه‌گذاران جهت حضور در منطقه، ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه و کمک به بین‌المللی شدن اقتصاد ملی
- ارتقای موقعیت فرا منطقه‌ای میرجاوه از طریق تقویت و توسعه صنایع در منطقه جنوب شرقی و افزایش میزان سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی در بخش صنعت در راستای ارتقای نقش و عملکرد منطقه میرجاوه در توسعه ملی و منطقه‌ای
- ایجاد زیرساخت‌های لازم برای رونق محور شرق با توجه به جایگاه راهبردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه
- افزایش اشتغال و اثرگذاری مثبت اجتماعی، تقویت پیوندهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی در منطقه جنوب شرقی کشور و کمک به پایداری جمعیت و افزایش امنیت در مناطق مرزی
- افزایش نقش و سهم ایران در ترانزیت کالا و حمل و نقل بین‌المللی با استفاده از امکانات و پتانسیل‌های حمل و نقل ریلی و جاده‌های زمینی ترانزیتی
- کاهش فعالیت‌های غیررسمی اقتصادی و جلوگیری از قاچاق کالا و مواد مخدر
- توجه به ویژگی‌های طبیعی و جغرافیایی منطقه در ایجاد و توسعه صنایع و همچنین مزیت‌های مناطق ویژه اقتصادی برای تجارت کلان و انبارداری و اجرای سیاست‌های توسعه منطقه‌ای با توجه به موقعیت قرارگیری در منطقه مرزی با کشور پاکستان

۴-۱- بیانیه چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

سازمان‌ها برای تحقق اهداف و کسب موفقیت نیازمند تصویری روشن از آینده خود می‌باشند، تصویری که جهت‌گیری‌های آتی سازمان را به وضوح معین نماید. یک سازمان نیز مانند افراد آرزویی برای آینده دارد که به آن چشم‌انداز می‌گویند. چشم‌انداز صحیح، ایده‌ای است که آن‌چنان تولید انرژی می‌کند که در واقع با به کارگیری مهارت‌ها، استعدادها و منابع لازم برای محقق کردن آن، حرکت به سوی آینده مطلوب را به طور جهشی آغاز می‌کند. در راستای مطالب مذکور و با توجه به اهمیت تعیین چشم‌انداز، با بهره‌گیری از نظرات اعضای گروه دلفی چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به شرح زیر تدوین گردید:

دفتر هیئت دولت

"منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه منطقه ای مرزی است که در افق طرح، به مکانی امن برای جذب سرمایه های داخلی و خارجی تبدیل خواهد شد. این منطقه مبتنی بر پتانسیل ها و عوامل تولید منطقه ای و به منظور رفع بخشی از نیازهای بازار کشور پاکستان و به عنوان دروازه اتصال ایران و سایر کشورها به مهم ترین قطب مصرف جهان در کشورهای جنوب شرق آسیا عمل کرده و با تقویت نقش منطقه در فعالیت های تولیدی، تجاری، ترانزیتی و اقتصادی با ارزش افزوده بالا سبب ایجاد فرصت های شغلی جدید، کمک به معیشت مرزنشینان، ایجاد امنیت پایدار و ارتقا سطح پایداری اجتماعی خواهد شد."

۱-۴-۱- مأموریت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

- تدوین، نظارت و اجرای طرح های جامع در زمینه های خدمات زیر بنایی، شهری، فنی، ارتباطی، حراستی در سطح منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه با هدف تامین نیاز ذینفعان و با رعایت اصل حفاظت از محیط زیست
- توسعه مجموعه ای با عملکردهای چندمنظوره ترکیبی و پایدار
- فازبندی توسعه منطقه منطبق با تقاضای بازار و بیشترین ماندگاری
- جذب نام های تجاری بزرگ
- بازاریابی، صادرات و گسترش فعالیت های بازرگانی بین المللی
- توسعه انعطاف پذیر به منظور پاسخگویی فعالانه به فرصت ها
- تعهد به محیط زیست و پایداری آن بر اساس رویکردهای جهانی
- صدور مجوز برای انجام فعالیت های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی، فرهنگی، آموزشی و خدماتی در چارچوب طرح جامع و کالبدی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه
- ایجاد بستر مناسب به منظور پشتیبانی از فعالیت های تولیدی، تجاری و صنعتی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه با هدف جذب سرمایه های داخلی و خارجی، ایجاد ارزش افزوده، ایجاد اشتغال مولد، جذب فن آوری های نوین، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت)، انتقال کالا (ترانشیپ) و شکوفایی اقتصاد منطقه ای با فراهم نمودن تسهیلات و زیرساخت های مورد نیاز سرمایه گذاران بخش خصوصی و ایجاد زمینه مناسب برای
- ایجاد زیرساخت های فیزیکی و مدیریتی کارآمد
- شناسایی و به کارگیری ظرفیت های علمی، فنی و اقتصادی و توسعه همکاری های پژوهشی مشترک با موسسات داخلی و بین المللی و به کارگیری آنها در جهت استقرار تکنولوژی های نوین
- توجه به نیاز صنایع در بعد فناوری و هدایت پژوهش ها به سمت و سوی پژوهش های تقاضا محور
- اجرای مؤثر سیستم مدیریت دانش جهت ذخیره اطلاعات و تجربیات افراد صنعتی، صیانت از دانش فنی نخبگان و گسترش دانش های به دست آمده در کل منطقه و ارتقاء جایگاه پژوهش و فناوری

دفتر دولت

۲-۱-۴- ارزش‌های حاکم بر منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

- موقعیت مناسب جغرافیایی (موقعیت مناسب مرزی و همجواری با کشور پاکستان)
- تلاش برای دستیابی به حداکثر بهره‌وری
- تعهد تلاش و تفکر خلاق
- صیانت از اخلاق و کرامت انسانی
- تأمین منافع ذی‌نفعان
- پویایی و نظم سازمانی
- توسعه منابع انسانی
- حفظ محیط زیست
- تأکید بر توانمندسازی منطقه‌ای (شهرستان میرجاوه)

۲-۴- تعیین راهبردهای قابل قبول در منطقه

منظور از راهبردها، مجموعه تصمیماتی است که با توجه به شرایط موجود و رویدادهایی که امکان وقوع در آینده دارند، گرفته می‌شوند. جهت تعیین راهبردها، پس از شناسایی عوامل مختلف، لازم است نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها تلفیق و جمع‌بندی شده و بررسی شوند.

براساس مطالعات انجام شده، در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه پیاده‌سازی راهبردهای گروه WO یا همان راهبردهای انطباقی یا محافظه کارانه، در اولویت اول قرار دارد، درواقع در این راهبردها، منطقه ویژه با تکیه بر فرصت‌های خارجی، در صدد کم کردن آثار ضعف‌ها می‌باشد.

جدول شماره ۸: تدوین راهبردهای توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه براساس تحلیل SWOT

شرح	راهبرد	سیاست
WO ^۱	ایجاد بستر مناسب برای ورود فناوری‌های نوین در بخش صنعت و معدن و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شهرستان از طریق ایجاد ارزش افزوده در فعالیتهای اقتصادی در این بخش‌ها	جذب مشارکت و هدایت سرمایه بخش خصوصی به بخش صنعت شهرستان توسعه صادرات محصولات معدنی شاخص مانند سنگ گرانیت با توجه به ظرفیتهای منطقه ویژه اقتصادی جذب و توسعه سرمایه‌گذاری و ایجاد بستر مناسب در جهت ایجاد و تقویت صنایع با فراوری در محصولات معدنی منطقه و ایجاد امکان صادرات محصولات فراوری شده افزایش ظرفیت تولید واحد های فراوری آلومینیوم و مس با توجه به مزیت نسبی شهرستان در این حوزه ها
WO ^۲	استفاده از فناوری‌های نوین در فراوری و بسته بندی محصولات	جلوگیری از خروج محصولات کشاورزی و غذایی تولید شده در داخل بدون فراوری و بسته بندی (به خصوص در محصولات گرمسیری)

دفتر هیئت دولت

شرح	راهبرد	سیاست
	تبدیلی و کشاورزی و ایجاد ارزش افزوده	استفاده بهینه از ظرفیت واردات مواد اولیه کشاورزی از پاکستان و افغانستان جهت فراوری و صادرات
WO ³	استفاده از ظرفیت تعامل و ارتباط با بندرهای جنوب کشور در جهت تقویت نقش ترانزیتی و بازرگانی منطقه ویژه	هم افزایی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه و منطقه آزاد چابهار برای بهره گیری صاحبان کالا و فعالین اقتصادی از تخفیف ها و معافیت ها تسهیل و تقویت ترانزیت در کریدور های منطقه ظرفیت سازی راههای ورودی و خروجی منطقه جهت توسعه توان ترانزیتی با بنادر نزدیک
WO ⁴	بالا بردن ظرفیت جذب سرمایه گذاری جهت ارتقای عملکرد منطقه ویژه اقتصادی	تقویت بازاریابی های مرزی با توجه به وجود تفاضا در بازارهای کشورهای همسایه به خصوص پاکستان جهت عرضه کالا و محصولات و خدمات تولیدی و وجود نیروی کار ارزان در منطقه تقویت صنایع وابسته به بخش کشاورزی با قابلیت تولید محصولات با ارزش اقتصادی بالا با توجه به حمایت دولت از پیاده سازی طرح های اقتصادی و اشتغال زایی در مناطق مرزی تقویت نقش بازار سرمایه به ویژه بورس بین الملل و انجام اصلاحات بانکی، گمرکی، مالیاتی، و سرمایه گذاری برای بهبود فضای کسب و کار از طریق اعطای مشوق ها به تولید کنندگان و فعالان اقتصادی منطقه
WO ⁵	ایجاد زمینه های سرمایه گذاری در بخش لجستیک و انبارداری برای انتقال محمولات (ریلی و جاده ای)	تجمع بخش های مختلفی چون وسایل نقلیه سنگین و امکانات حمل و نقلی، مراکز ذخیره سازی و مرکز توزیع در یک مکان و تقویت بخش لجستیکی توسعه و تقویت صنعت لجستیک و حمل و نقل به عنوان صنعت رابط بین تولید و مصرف و تکمیل زنجیره ارتباطی بین بازارهای داخلی و بین المللی مشارکت بخش خصوصی در توانمند سازی راه آهن با استفاده از ظرفیت های جدید لجستیک و ارائه سرویس های ریلی در منطقه
WO ⁶	توسعه بازارهای جدید برای صادرات نفت و گاز و فراورده های نفتی	تکمیل زنجیره تولید و انتقال محصولات نفت و گاز و پتروشیمی به کشورهای همسایه شرقی امکان صادرات گاز به کشورهای همسایه به صورت مینی الی ان جی و اف ال ان جی و نیز صادرات سی ان جی از طریق منطقه ویژه و پایانه مرزی شهرستان میرجاوه
WO ⁷	ایجاد زمینه تولید و تجارت کالا با توجه به نیاز بازارهای پیرامونی و مواد اولیه در دسترس	بررسی نوع و میزان تقاضا در بازارهای خارجی و داخلی پیرامونی استفاده از مزیت مناطق ویژه در واردات مواد اولیه از کشورهای همسایه و تولید محصول نهایی بررسی امکان جایگزینی منطقه در واردات محصولات در کشورهای پیرامون
WO ⁸	جانمایی صنایع و فعالیت ها بانوجه به ویژگی های محیطی و کاربری های پیرامون سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	توجه به اصول همجواری و سازگاری صنایع و سایر کاربری ها در نظر گرفتن محدودیت های استقرار صنایع در مجاورت راه آهن و سیل رودخانه در طراحی
WO ⁹	افزایش میزان پردازش و صادرات کالاهای دارای مزیت	ایجاد صنایع با رویکرد صادرات محصولات نفتی و غیرنفتی با توجه به شرایط ممتاز منطقه ای

دفتر همشت دولت

شرح	راهبرد	سیاست
	در منطقه از طریق مرز رسمی میرجاوه	گسترش مبادلات اقتصادی و تجاری رسمی با پاکستان به منظور کاهش فعالیت‌های تجاری غیررسمی
		اولویت بندی استقرار صنایع منطقه ویژه با توجه به پتانسیل ها و ظرفیت های منطقه پیرامونی سایت

مأخذ: مطالعات و تحلیل شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

۴-۲-۱- نتیجه گیری از ماتریس QSPM و اولویت بندی راهبردها

با توجه به نتایج مرحله قبل و مجموع امتیاز جذابیت هر یک از استراتژی‌ها، اولویت آن‌ها تعیین گردیده است:

جدول شماره ۹: اولویت بندی راهبردهای برتر توسعه منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه بر اساس امتیاز آنها در ماتریس (QSPM)

ردیف	کد راهبرد	اولویت بندی راهبردها	امتیاز
۱	WO۶	توسعه بازارهای جدید برای صادرات نفت و گاز و فراورده های نفتی	۴.۲۱
۲	WO۹	افزایش میزان پردازش و صادرات کالاهای دارای مزیت در منطقه از طریق مرز رسمی میرجاوه	۳.۸۱
۳	WO۱	ایجاد بستر مناسب برای ورود فناوری‌های نوین در بخش صنعت و معدن و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شهرستان از طریق ایجاد ارزش افزوده در فعالیت‌های اقتصادی در این بخش‌ها	۳.۶۸
۴	WO۳	استفاده از ظرفیت تعامل و ارتباط با بندرهای جنوب کشور در جهت تقویت نقش ترانزیتی و بازرگانی منطقه ویژه	۳.۴۳
۵	WO۷	ایجاد زمینه تولید و تجارت کالا با توجه به نیاز بازارهای پیرامونی و مواد اولیه در دسترس	۳.۳۲
۶	WO۵	ایجاد زمینه‌های سرمایه گذاری در بخش لجستیک و انبارداری برای انتقال محصولات (ریلی و جاده‌ای)	۳.۳
۷	WO۴	بالا بردن ظرفیت جذب سرمایه گذاری جهت ارتقای عملکرد منطقه ویژه اقتصادی	۳.۲۸
۸	WO۲	استفاده از فناوری‌های نوین در فراوری و بسته بندی محصولات تبدیلی و کشاورزی و ایجاد ارزش افزوده	۳.۱۹
۹	WO۸	جانبایی صنایع و فعالیت‌ها با توجه به ویژگی‌های محیطی و کاربری‌های پیرامون سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	۲.۶۴

مأخذ: مطالعات و پردازش شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

۵- پهنه‌های عملکردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

برنامه کاربری اراضی در قالب پهنه‌های عملکردی برای طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه مطابق با جدول زیر ارائه شده است. براین اساس، محدوده منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه بدون کسر حرایم حدود ۲۷۸.۵ هکتار است.

جدول شماره ۱۰: پهنه‌بندی عملکردی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

منطقه عملکردی	پهنه
صنعتی	صنایع کانی غیرفلزی
	صنایع غذایی
	صنایع نساجی و پوشاک
	صنایع فلزی- صنایع ماشین سازی- صنایع برق و الکترونیک
	صنایع شیمیایی
	صنایع سلولزی
	نفت و گاز و پتروشیمی
	کسب و کار و بازرگانی
مختلط خدمات و کسب و کار	تجاری
	خدمات اداری و گمرکی
	خدمات فروش و نمایشگاهی
	خدمات درمانی و سلامت برای کارکنان
	خدمات آموزشی و پژوهشی
تاسیسات و تجهیزات	تصفیه خانه فاضلاب
	آتش نشانی
	پست و تاسیسات گاز و سوخت
	تاسیسات آب
	ترانس و تاسیسات برق
	محل جمع آوری و دبوی زباله
	لجستیک و انبارداری
لجستیک و انبارداری	پارکینگ‌های رویاز و سرپوشیده
	پایانه
فضای سبز و حرایم	حرایم‌های سبز
	رفیوژها و فضای سبز بین خیابان‌ها
	فضاهای سبز طراحی شده
	حرایم میل، معابر و تاسیسات

مأخذ: شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

کاربری‌های مناطق ویژه شامل پهنه‌های کلان عملکردی ست که در بین آن‌ها پهنه صنعتی به جهت ماهیت مناطق و اهدافی که از احداث آن‌ها مدنظر قرار دارند، بیشترین مساحت از محدوده را به خود اختصاص می‌دهند و کاربری‌های

دفتر هیئت دولت

دیگر منطقه در رده‌های بعدی از نظر میزان مساحت تخصیص یافته به هر یک، قرار دارند. پهنه‌های کلان عملکردی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه عبارتند از:

الف) پهنه صنعتی

پهنه صنایع سنگین باتوجه به مسائل زیست‌محیطی، پدافند غیرعامل و الزامات تامین دسترسی مکان‌یابی شده است. بدین ترتیب که موقعیت این پهنه در منتهی الیه غربی سایت و در مجاورت محور اصلی جنوبی سایت قرار گرفته است و توسعه آن نیز به سمت شرق و در امتداد راه اصلی صورت می‌گیرد. علاوه بر این سایر پهنه‌های صنعتی که امل صنایع با میزان آلودگی کمتر هستند نیز در قسمت غربی سایت و در ضلع شمالی مسیر عبوری از سایت جانمایی شده‌اند. بر اساس طرح پیشنهادی مشاور، در مجموع اراضی طراحی شده برای کاربری صنعتی، نهایتاً معادل ۲۹ درصد از کل اراضی ۳۷۸.۵ هکتاری سایت، یعنی برابر با ۱۱۰۴۷۰۲ مترمربع به دست آمده است.

الف) پهنه انبارداری و لجستیک

پهنه انبارداری با توجه به کارکرد منطقه از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌باید از دسترسی برون منطقه‌ای مطلوب برخوردار باشد. این پهنه مساحتی معادل ۳۹۳۸۲۰ مترمربع از اراضی سایت که معادل ۱۰.۵ درصد از کل محدوده سایت است را به خود اختصاص داده است. این پهنه شامل انبارهای سرپوشیده و انبارهای روباز و سردخانه‌ها بوده و توسعه درونی آن از جوار محورهای اصلی صورت می‌گیرد.

ج) پهنه خدمات اداری، تجاری و پشتیبان

پهنه خدمات اداری، تجاری و پشتیبان یکی از مهم‌ترین پهنه‌هایی است که در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه شکل می‌گیرد. به فراخور اهمیت و عملکرد خاص این پهنه، در ورودی و ضلع شمالی و در بهترین موقعیت دسترسی به سایر پهنه‌ها مکان‌یابی شده است. از دیگر الزامات این پهنه وجود ورودی مجزا و انحصاری است. توسعه اولیه این پهنه در امتداد محور اصلی و از ورودی منطقه آغاز خواهد شد. این پهنه، مساحتی معادل ۲۳۶۶۲۳ مترمربع را به خود اختصاص داده است که این مقدار ۶ درصد از محدوده سایت منطقه ویژه اقتصادی است. این فضا شامل کاربری‌های خدماتی برای شاغلین و مراجعه‌کنندگان به منطقه، فضاهای مربوط به خدمات بازرگانی، اداری، گمرک، تجاری و همچنین فضاهای رفاهی جهت بالا رفتن میزان رضایت شاغلین از محیط فعالیت خود را شامل می‌شود.

د) پهنه تاسیسات و تجهیزات

به منظور قرارگرفتن فضای مناسب جهت تاسیسات و تجهیزات منطقه ویژه اقتصادی در مجموع، اراضی به مساحت ۸۲۳۹۲ مترمربع که حدود ۲ درصد از مساحت محدوده منطقه ویژه است، به این کاربری اختصاص یافته است. همچنین، تاسیسات مربوط به هریک از نواحی صنعتی نیز در داخل هر پهنه صنعتی مطابق با ضوابط و مقررات واحدهای صنعتی لحاظ خواهد شد. تاسیسات مربوط به تصفیه خانه فاضلاب در گوشه جنوب شرقی قسمت سایت با توجه به نقطه ثقل جمع‌آوری آب‌های سطحی و دیگر الزامات زیست محیطی در نظر گرفته شده است. علاوه بر این مکانی جهت دپوی

دفتر هیئت دولت

موقت پسماند در مجاورت این فضا، جانمایی خواهد شد. همچنین باتوجه به نقشه‌های توپوگرافی و جهت شیب منطقه تاسیسات آب منطقه در ضلع غربی سایت جانمایی می‌شود. همچنین تاسیسات مربوط به پست برق و ایستگاه تقلیل فشار گاز نیز در این پهنه مکانیابی می‌شوند. مساحت این پهنه باتوجه به استانداردهای طراحی، نیاز منطقه و نمونه‌های مشابه تعیین شده است.

ه) پهنه فضای سبز و باز

به طور کلی در ارائه پیشنهادات سعی شده است که پراکندگی محدوده پهنه‌های سبز و باز در کل منطقه به صورت متعادل تامین شود. علاوه بر این بر اساس مصوبات کمیته ارزیابی اثرات زیست محیطی برای منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه، مقرر گردید که ۸ درصد از فضای سبز منطقه به صورت رینگ کامل در محیط پیرامونی طرح با اشکوب‌بندی فضای سبز و طراحی بادشکن با استفاده از گونه‌های مناسب و سازگار با محیط اختصاص یابد به گونه‌ای که استمرار در حفظ و نگهداری آن تحقق یابد. ۱۰ درصد از مساحت مجموعه، کاربری فضای سبز (مجموع کاربری‌های کمربندی سبز حفاظتی و پارک و مسیر سبز پیاده و نوارهای سبز حاشیه معابر) است، که معادل ۳۷۰۷۸۶ مترمربع می‌باشد. شایان ذکر است که باتوجه به عبور مسیل از محدوده مورد مطالعه، حدود ۱۰۷ هکتار معادل ۲۸۵ درصد از محدوده سایت منطقه ویژه اقتصادی به کانال و حریم آبرو اختصاص یافته است. همچنین در برنامه‌ریزی کالبدی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه، ۱۴ درصد از مساحت مجموعه، شامل شبکه راه ها و معادل ۵۲۵۶۵۶ مترمربع خواهد بود. در طراحی کالبدی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه تلاش شده است که باتوجه به اصول برنامه‌ریزی کالبدی و جایگاه آن در انگاشت کیفیت محیطی و ایجاد حس رضایتمندی برای شاغلین و مراجعین به مجموعه، زمینه توسعه منطقه در زمینه اقتصادی و پیامدهای مثبت اجتماعی آن در منطقه ایجاد شود. در جدول زیر مساحت هر یک از کاربری‌های پیشنهادی و میزان درصدی از فضا که به هریک از آن‌ها اختصاص یافته است، آورده شده است. همچنین در نقشه بعد جانمایی کاربری‌های عمده منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه قابل مشاهده است.

جدول شماره ۱۱: مشخصات کاربری‌های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

کاربری	مساحت (مترمربع)	درصد از کل اراضی منطقه	درصد از اراضی کاربری
صنعتی	۱۱۰۳۷۰۲	۲۹	۴۱
لجستیک و انبارداری	۳۹۳۸۲۰	۱۰.۵	۱۴.۵
مختلط خدمات و پشتیبان	۲۳۶۶۲۳	۶	۹
تاسیسات و تجهیزات	۸۲۳۹۲	۲	۳
فضای سبز	۳۷۰۷۸۶	۱۰	۱۳.۵
کانال آب و حریم (غیرقابل بارگذاری کاربری)	۱۰۷۱۳۷۸	۲۸.۵	-
مشاعات و معابر	۵۲۵۶۵۶	۱۴	۱۹
مساحت محدوده	۳۷۸۵۳۵۷	۱۰۰	-

مأخذ: مطالعات شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

نقشه شماره ۲: زون بندی (پهنه بندی) کاربری های پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی سحر جاده

دفتر هیئت دولت

۵-۱- جانمایی و تدقیق صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

تعیین مکان مناسب برای احداث واحدهای صنعتی با در نظر گرفتن قوانین مربوط به استقرار صنایع یا "مکان یابی" به منظور حفظ و ارتقای کارکرد اقتصادی مجموعه‌های صنعتی و جلوگیری از ایجاد برخی پیامدها و اثرات زیست محیطی شامل آلودگی‌ها و مزاحمت‌ها برای زون‌های داخل منطقه و همینطور مناطق همجوار و اکوسیستم‌های حساس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وجود مصوبات و مقررات متعددی که به منظور کاهش اثرات مخرب واحدهای صنعتی تصویب و به اجرا گذاشته شده، نشانه این است که مکان یابی مناسب برای استقرار این صنایع، از گذشته تا امروز دغدغه تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران بوده است.

طبق آخرین ضوابط استقرار صنایع، در مجموع ۱۰ زون صنعتی و خدماتی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی وجود دارد. این تقسیم‌بندی به عنوان کاربری صنعتی نیز نامیده می‌شود و واحدهای صنعتی بر اساس استانداردهای مصوب اجازه استقرار می‌یابند. البته در استقرار صنایع در مناطق صنعتی موضوعات دیگری هم مطرح است که آن‌ها هم نقش کلیدی دارند. با توجه به تحلیل‌های صورت گرفته که پیش از این بدان اشاره شد مقادیر بدست آمده برای وسعت هریک از صنایع بر روی سایت، در جدول زیر آورده شده است. در طراحی سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه و جانمایی کاربری‌های صنعتی، توجه ویژه به اصول همجواری و سازگاری صنایع مدنظر قرار گرفته است.

در جدول و نقشه زیر محل استقرار صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه، با توجه به شرایط اقلیمی و الویت‌بندی مشاور برای بهره‌برداری از سایت مورد مطالعه آورده شده است.

جدول شماره ۱۲: صنایع پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به تفکیک نوع صنعت

نوع صنایع	مساحت (مترمربع)	درصد از بخش صنعتی	درصد از کل
صنایع کانی غیر فلزی	۲۲۴۸۲۵	۲۱	۶
صنایع غذایی	۲۱۰۵۰۷	۱۹	۵.۵
صنایع فلزی، برق و الکترونیک و ماشین سازی	۱۷۹۷۱۰	۱۶	۵
نساجی و پوشاک	۱۵۷۷۶۴	۱۴	۴
صنایع نفت و گاز و پتروشیمی	۱۲۳۳۱۳	۱۱	۳
سلولزی	۱۱۷۰۲۷	۱۰.۵	۳
صنایع شیمیایی	۹۱۵۵۶	۸.۵	۲.۵
مجموع بخش صنعتی	۱۱۰۴۷۰۲	۱۰۰	۲۹

منابع: مطالعات شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

جدول شماره ۱۳: فعالیت‌های پیشنهادی منتج از راهبردها و سیاست‌ها برای استقرار در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

شرح	راهبرد	تدابیر	فعالیت‌ها
WO ^۱	ایجاد بستر مناسب برای ورود فناوری‌های نوین در بخش صنعت و معدن و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شهرستان از طریق ایجاد ارزش افزوده در فعالیت‌های اقتصادی در این بخش‌ها	ایجاد بستر مناسب برای ورود فناوری‌های نوین در بخش صنعت و معدن و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شهرستان از طریق ایجاد ارزش افزوده در فعالیت‌های اقتصادی در این بخش‌ها	اختصاص ۱۷ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۱۶ درصد از مجموع بخش صنعتی) به صنایع فراوری محصولات معدنی فلزی و اختصاص ۲۲ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۲۱ درصد از مجموع بخش صنعتی) به صنایع کانی‌های غیر فلزی
WO ^۲	استفاده از فناوری‌های نوین در فراوری و بسته‌بندی محصولات تبدیلی و کشاورزی و ایجاد ارزش افزوده	جذب و توسعه سرمایه‌گذاری و ایجاد بستر مناسب در جهت ایجاد و تقویت صنایع با فراوری در محصولات معدنی منطقه و ایجاد امکان صادرات محصولات فراوری شده افزایش ظرفیت تولید واحد های فراوری آلومینیوم و مس با توجه به مزیت نسبی شهرستان در این حوزه ها	اختصاص ۴۸ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۴۳ درصد از مجموع بخش صنعتی) به صنایع فراوری مواد غذایی و تبدیلی محصولات کشاورزی و سولوزی
WO ^۳	استفاده از ظرفیت تعامل و ارتباط با پندره‌های جنوب کشور در جهت تقویت نقش ترانزیتی و بازرگانی منطقه ویژه	هم افزایی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه و منطقه آزاد چابهار برای بهره گیری صاحبان کالا و فعالین اقتصادی از تخفیف ها و معافیت ها تسهیل و تقویت ترانزیت در گردیدور های منطقه ظرفیت سازی راههای ورودی و خروجی منطقه جهت توسعه توان ترانزیتی با بنادر نزدیک	اختصاص ۳۹ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۱۴٫۵ درصد از اراضی قابل بارگذاری سایت منطقه ویژه اقتصادی) به کاربری های اختصاصی بخش لجستیک و انبارداری
WO ^۴	بالا بردن ظرفیت جذب سرمایه گذاری جهت ارتقای عملکرد منطقه ویژه اقتصادی	تقویت بازاریابی های مرزی با توجه به وجود تقاضا در بازارهای کشورهای همسایه به خصوص پاکستان جهت عرضه کالا و محصولات و خدمات تولیدی و وجود نیروی کار ارزان در منطقه تقویت صنایع وابسته به بخش کشاورزی با قابلیت تولید محصولات با ارزش اقتصادی بالا با توجه به حمایت دولت از پیاده سازی طرح های اقتصادی و اشتغال زایی در مناطق مرزی تقویت نقش بازار سرمایه به ویژه بورس بین الملل و انجام اصلاحات بانکی، گمرکی، مالیاتی، و سرمایه گذاری برای بهبود فضای کسب و کار از طریق اعطای مشوق ها به تولید کنندگان و فعالان اقتصادی منطقه	اختصاص ۱۱۰ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه به کاربری های تولیدی صنعتی (مجموع بخش صنعتی) و استفاده از مزیت های قانونی و مشوق های مناطق ویژه در واردات مواد اولیه به خصوص در صنایع سولوزی (۱۱٫۷ هکتار در بخش تولیدی صنایع سولوزی) و نساجی (۱۵٫۷ هکتار در بخش تولیدی صنایع نساجی) و جذب سرمایه گذار در بخش های تولیدی و تجاری
WO ^۵	ایجاد زمینه های سرمایه گذاری در بخش لجستیک و انبارداری	توسعه صادرات محصولات معدنی شاخص مانند سنگ گرانیت با توجه به ظرفیت های منطقه ویژه اقتصادی جذب و توسعه سرمایه گذاری و ایجاد بستر مناسب در جهت ایجاد و تقویت صنایع با فراوری در محصولات معدنی منطقه و ایجاد امکان صادرات محصولات فراوری شده افزایش ظرفیت تولید واحد های فراوری آلومینیوم و مس با توجه به مزیت نسبی شهرستان در این حوزه ها	اختصاص اراضی به صنایع تولیدی با امکان ترانزیت ریلی (به خصوص در صنایع با تولید حجیم و حساس و به صرفه برای انتقال به

بر اساس آخرین مصوبه سازمان حفاظت محیط زیست (۱۳۹۷) صنایع فلزی در دسته صنایع فلزی، برقی و الکترونیک و ماشین سازی قرار می-گیرند

دفتر هشت دولت

شرح	واحد	توضیحات	شرح
	برای انتقال محصولات (ریلی و جاده‌ای)	مدیریت فرآیندهای کلیدی تجاری در طول زنجیره تامین از طریق یکپارچه‌سازی خدمات لجستیکی توسعه و تقویت صنعت لجستیک و حمل و نقل به عنوان صنعت رابطه بین تولید و مصرف و تکمیل زنجیره ارتباطی بین بازارهای داخلی و بین المللی مشارکت بخش خصوصی در توانمند سازی راه آهن با استفاده از ظرفیت های جدید لجستیک و ارائه سروس های ریلی در منطقه	صورت ریلی مانند صنایع کانی غیر فلزی (۲۲) هکتار از اراضی سایت منطقه ویژه اقتصادی) و گسترش بخش انبارداری و حمل و نقل بین المللی منطقه (۳۹ هکتار)
WO ^۱	توسعه بازارهای جدید برای صادرات نفت و گاز و فراورده های نفتی	تکمیل زنجیره تولید و انتقال محصولات نفت و گاز و پتروشیمی به کشورهای همسایه شرقی امکان صادرات گاز به کشورهای همسایه به صورت مینی آلان جی و افسالان جی و نیز صادرات سی ان جی از طریق منطقه ویژه و پایانه مرزی شهرستان میرجاوه	اختصاص اراضی به کاربری های انبار صنایع آلوده (۲۱ هکتار از اراضی بخش انبارداری و لجستیک) و کاربری صنایع تولیدی در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی و (۱۲ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۱۱) درصد از مجموع بخش صنعتی)) و صنایع شیمیایی (۹) هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه (۸۵) درصد از مجموع بخش صنعتی))
WO ^۷	ایجاد زمینه تولید و تجارت کالا با توجه به نیاز بازارهای پیرامونی و مواد اولیه در دسترس	بررسی نوع و میزان تقاضا در بازارهای خارجی و داخلی پیرامونی استفاده از مزیت مناطق ویژه در واردات مواد اولیه از کشورهای همسایه و تولید محصول نهایی بررسی امکان جایگزینی منطقه در واردات محصولات در کشورهای پیرامون	اختصاص اراضی به کاربری های صنعتی از قبیل صنایع نساجی و پوشاک (۱۵۷ هکتار)، سلولزی (۱۱۷ هکتار)، شیمیایی (۹ هکتار)، برق و الکترونیک و ماشین سازی (۱۷۹ هکتار)
WO ^۸	جانمایی صنایع و فعالیت ها با توجه به ویژگی های محیطی و کاربری های پیرامون سایت منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه	توجه به اصول همجواری و سازگاری صنایع و سایر کاربریها در نظر گرفتن محدودیت های استقرار صنایع در مجاورت راه آهن و مسیل رودخانه در طراحی	جانمایی کاربری های صنعتی، انبارداری و خدماتی با توجه به الزامات طرح ارزیابی اثرات زیست محیطی و پدافند غیر عامل منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه
WO ^۹	افزایش میزان پردازش و صادرات کالاهای دارای مزیت در منطقه از طریق مرز رسمی میرجاوه	ایجاد صنایع با رویکرد صادرات محصولات غیر نفتی با توجه به شرایط ممتاز منطقه ای گسترش مبادلات اقتصادی و تجاری رسمی با پاکستان به منظور کاهش فعالیت های تجاری غیر رسمی اجرای طرح های انسداد مرز در مناطق مرزی با توجه به شرایط محیطی مناطق با استفاده از سامانه های رهگیر هوشمند	اختصاص اراضی به صنایع کانی غیر فلزی، غذایی، نساجی، برق و الکترونیک و شیمیایی (اختصاص ۸۶ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی به صنایع مذکور) با توجه به روند رشد مبادلات مرزی در منطقه میرجاوه و پیرامون

مأخذ: مطالعات شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر هیئت دولت

۶- فاکتورهای مالی و اقتصادی

بر اساس طرح پیشنهادی، در مجموع اراضی طراحی شده برای کاربری صنعتی، در نهایت با ۱,۱۰۴,۷۰۲ متر مربع حدود ۲۹.۲ درصد از کل اراضی دست آمده است. همچنین مساحتی معادل ۳۹۳,۸۲۰ متر مربع از اراضی سایت که حدود ۱۰.۴ درصد از سایت خواهد بود برای جانمایی خدمات و اداری در نظر گرفته شده و کاربری تأسیسات و تجهیزات مساحتی معادل ۲۳۶,۶۲۳ متر مربع حدود ۲.۱ درصد از سایت را به خود اختصاص داده است. کاربری فضای سبز هم با ۳۷۰,۷۸۷ متر مربع حدود ۹.۸ درصد از سایت منطقه، کاربری انبارها با ۲۳۶,۶۲۳ متر مربع حدود ۶.۳ درصد از سایت منطقه و کاربری کانال آب و حریم با ۱,۰۷۱,۳۷۸ متر مربع حدود ۲۸.۳ درصد کل سایت منطقه و کاربری پیشنهادی برای مشاعات و معابر هم با ۵۲۵,۶۵۶ متر مربع حدود ۱۳.۹ درصد کل سایت منطقه را خواهد داشت. در نهایت با توجه به محاسبات صورت گرفته به ارائه شاخص‌های مالی و اقتصادی پروژه در قالب جدول زیر پرداخته شده است.

جدول شماره ۱۶: فاکتورهای نهایی ارزیابی پروژه

ردیف	عنوان	واحد	ارزش
۱	مدت زمان ساخت پروژه	سال	۷
۲	مدت زمان واگذاری اراضی	سال	۷
۳	مدت زمان بهره برداری از پروژه	سال	۱۰
۴	مساحت کل پروژه	هکتار	۳۷۸.۵
۵	مساحت قابل واگذاری	هکتار	۱۶۵.۶
۶	حجم سرمایه گذاری ثابت (بدون زمین)	میلیون ریال	۲,۴۴۲,۴۴۶
۷	قیمت تمام شده هر متر مربع	میلیون ریال	۱,۴۷۵
۸	قیمت فروش زمین در سال اول فروش	میلیون ریال	۱,۳۰
۹	میانگین قیمت فروش در طول سنوات و گذاری	میلیون ریال	۲.۰۶
۱۰	هزینه های عملیاتی سالانه	میلیون ریال	۲۰۳,۷۵۸
۱۱	درآمد های خدماتی سالانه	میلیون ریال	۲۸۷,۴۰۳
۱۲	جمع کل هزینه ها (ثابت و جاری) طی دوره ساخت و دوره بهره برداری	میلیون ریال	۵,۰۳۷,۶۰۵
۱۳	جمع کل درآمدها طی دوره ساخت و بهره برداری	میلیون ریال	۵,۱۷۹,۹۹۰
۱۴	نرخ تنزیل	درصد	۱۵٪
۱۵	نرخ بازدهی داخلی (IRR)	درصد	۱۹٪
۱۶	ارزش خالص فعلی (NPV)	میلیون ریال	۱۳۶,۰۷۰
۱۷	دوره بازگشت سرمایه (PBP)	سال	۷.۳
۱۸	دوره بازگشت سود و سرمایه (DPBP)	سال	۸.۷

منابع: مطالعات شرکت مهندسی شهریک، ۱۳۹۹

دفتر همت دولت

۷- آثار جانبی (آثار خارجی و القایی مثبت) منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه

ایجاد مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی و امثالهم نقش مهمی در جهت ایجاد مزیت نسبی و رقابتی، از طریق کاهش قیمت تمام شده محصول و حذف تشریفات و مقررات اداری و گمرکی دارند. این مناطق با مراوده آزاد و راحت با دنیای خارج زمینه‌های توسعه صادرات و تولید کالاهای صادراتی را فراهم می‌آورند و با رشد صنایع تخصصی، رشد صنعتی و به تبع آن توسعه اقتصادی را در سطح منطقه‌ای و ملی به ارمغان خواهند آورد. مناطق ویژه اقتصادی عمدتاً برای دستیابی به اهداف مهمی چون: توسعه صادرات، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تجهیز سرمایه‌های داخلی و پیوستن به اقتصاد جهانی ایجاد می‌شوند. از این‌رو مناطق ویژه اقتصادی با: برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای، تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ)، موجب افزایش ضریب جذب منطقه‌ای و ملی برای توسعه در ابعاد مختلف می‌شوند و بر ارتقای شاخص‌های گوناگون رشد اقتصادی و توسعه در سطح منطقه‌ای و ملی کمک می‌کند. به‌طور سنتی، سرمایه‌گذاری‌ها در مناطق ویژه اقتصادی از طریق منابع و تسهیلات عمومی تأمین مالی شده و سپس به بخش خصوصی واگذار شده‌اند. با توجه به ماهیت و کارکردهای عمومی مناطق ویژه اقتصادی و پیامدهای مثبت چنین مناطقی برای مردم، عموماً دولت‌ها در این زمینه عامل اصلی سرمایه‌گذاری و توسعه بوده‌اند.

از آثار مثبت اثرگذار در منطقه به واسطه شکل‌گیری مناطق ویژه اقتصادی می‌توان موارد زیر را نام برد:

• توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار

توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار از اهداف استراتژیک در مناطق کمتر توسعه یافته است. با هر میزان اشتغال زایی در منطقه ویژه اقتصادی میرجاوه، به میزان قابل توجهی در هزینه‌های دولت صرفه‌جویی خواهد شد.

• جلوگیری از فرار سرمایه و تقویت توانمندی‌های بومی

لازمه رشد اقتصادی، تولید بیشتر و سرمایه‌گذاری افزون‌تر است. اهمیت توجه به عوامل تعیین‌کننده سرمایه‌گذاری از این واقعیت ناشی می‌شود که بین سرمایه‌گذاری و رشد رابطه تنگاتنگی وجود دارد، تقویت سرمایه‌گذاری باعث بهبود رشد و رفاه اقتصادی می‌شود. فرار سرمایه به هر شکلی که اتفاق بیفتد، به دلیل جریانات خارجی غیرقانونی و غیر نرمال سرمایه اثر منفی بر سرمایه‌گذاری خواهد گذاشت؛ زیرا سرمایه‌ای که بهتر است برای اشتغال، تأمین کسری تراز جاری، افزایش در ذخایر رسمی یا فراهم کردن زیرساخت‌های ضروری استفاده شود به خارج منتقل می‌شود.

• توجه و تمرکز بیشتر بر صنایع و منابع مغفول در منطقه

بسیاری از صنایع در هر منطقه ممکن است به دلیل نبود شرایط و کم‌توجهی و یا حتی دیده نشدن به مرور زمان از بین رفته باشد، ایجاد یک بستر جدید برای چنین صنایعی و حمایت از آن‌ها در قالب منطقه ویژه می‌تواند باعث زنده شدن دوباره این صنایع شود.

دفتر همت دولت

• جلوگیری از مهاجرت و ایجاد مهاجرت‌پذیری در مناطق کمتر توسعه یافته

راه‌اندازی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در قالب منطقه ویژه اقتصادی موجب افزایش تقاضا برای نیروی کار در این منطقه شده که این علاوه بر اینکه باعث می‌شود افراد بیکار برای اشتغال به شهرهای دیگر مهاجرت نکنند، نیروهای بیکار دیگر مناطق نیز برای اشتغال به این شهر مهاجرت می‌کنند و باعث رشد و توسعه منطقه می‌شود.

• ایجاد حفظ و توسعه مزیت‌های رقابتی محدوده

مزیت رقابتی به عنوان توانایی در رویارویی و غلبه بر رقابت تعریف می‌شود، زمانی یک منطقه ویژگی‌های بهتری نسبت به رقبای کسب می‌کند، درواقع مرزی برای رقابت‌شان ایجاد می‌کنند.

دفتر هیئت دولت